

32
70

FLACARA

NUL XIX
R. 792
AUGUST 1970





VIITORUL A ÎNCEPUT ACUM 26 DE ANI

În întreprinderile economice ale patriei continuă să se desfășoare a 5-a ediție a adunărilor generale ale salariaților.

Sînt minuțios analizate toate resursele prin a căror valorificare ne putem îndeplini și depăși propriile noastre angajamente suplimentare. Viitorul ne este garantat de realitățile prezentului și de luciditatea cu care știm să ne autojudecăm și chibzuim.

Instituționalizarea adunărilor generale ale salariaților, corespunzătoare programului științific de perfecționare a organizării conducerii și planificării economiei naționale inițiat de Conferința Națională a P.C.R., constituie un amplu exemplu de felul în care practicile democrației socialiste pătrund în toate sectoarele vieții economice și sociale.

Producători dar și proprietari colectivi ai mijloacelor de producție, salariații din unitățile noastre economice participă la procesul de creare a bunurilor materiale, dar și la gospodărirea chibzuită a acelei părți din avuția întregii societăți, pe care o reprezintă averea materială a întreprinderilor în care lucrează.

Semnificația politică a acestui fapt economic creator, care este dezbaterea colectivă a activității economice și financiare a unităților productive, ne amintește de începutul procesului de eliberare și continuă democratizare a vieții sociale, politice și economice din țara noastră.

Mai mult ca oricînd, adunările generale ale salariaților din anul acesta au loc sub semnul eliberator al lui 23 August.

coeficienți

Este plăcut și tonic să-ți faci bilanțul unei perioade de muncă atunci cînd «ai rezultate». Este cazul celor peste 2.000 de muncitori, ingineri, economiști, tehnicieni care alcătuiesc colectivul Uzinei de mecanică fină din Sinaia.

Planul privind producția globală pe semestrul I a fost realizat în proporție de 102,9%, iar cel privind producția-marfă, în proporție de 103,8%. Acești coeficienți reprezintă 50,3% și respectiv 50,9% din cifrele prevăzute în planul anual. Iar dacă facem o comparație cu realizările obținute în aceeași perioadă a anului 1969, se evidențiază un spor de 12,9% la producția globală și un spor de 11,1% la producția-marfă.

Se impune a fi menționat că depășirea producției globale planificate se datorează în întregime creșterii productivității muncii, numărul de salariați fiind același cu cel al anului trecut.

Din păcate însă în adunarea generală s-au semnalat și s-au recunoscut și cusururi. Dăm doar un exemplu: cu toate că utilajele pentru fabricarea pulverizatoarelor cu găuri destinate motoarelor D.110 sînt la fel de bune cu cele similare produse în alte țări, nivelul calitativ al operațiilor

executate în sectoarele productive ale uzinei este mai scăzut.

În adunarea lor generală muncitorii, tehnicienii și inginerii, cu toate rezultatele bune pe care le-au dobîndit, în cadrul discuțiilor au folosit repetat formularea «nu ne satisface». Trebuie văzut în asta un nou «indicator de plan», un indicator de ordin moral, un indicator care a influențat puternic și hotărîrile privitoare la viitor, adoptate în adunare.

Însușindu-și ideea de «plan în dinamică» ei și-au asumat — pe semestrul II al lui 1970 — sarcini superioare celor din prima jumătate a anului. La producția globală au preconizat o creștere a planului cu 4,7%, iar la producția-marfă cu 4%. De asemeni sînt prevăzute creșteri și pentru ceilalți indicatori.

Dar să mergem mai departe. Pentru 1971 sînt încă de pe acum pregătite mașini care vor contribui la creșterea eficacității economiei, alături de măsuri menite să creeze condiții mai bune de muncă.

Se va face totul pentru ca în 1971, în condițiile fabricării în continuare a acelorasi sortimente, să se obțină, atît în privința producției globale cît și în privința producției-marfă, o creștere, față de 1970, de 12,8%.

După cum se vede, acolo, la U.M.F.-Sinaia, în inima munților, graiul coeficienților va răsună la anul cu mult mai puternic. An de an, «23 August»-ul este mai bine întîmpinat, cu mai multe bogății.

cu cincinalul îndeplinit

Este bine stabilit că adunările generale ale salariaților din unitățile economice au ca primă menire, ca prim obiectiv, analiza bilanțului activității economice și financiare din prima jumătate a anului și totodată măsurile pentru asigurarea îndeplinirii în continuare a planului anual.

Dar iată că la Uzinele ceramice din Ploiești punctul nr. 1 al ordinii de zi al adunării generale rămîne cumva fără obiect. Și aceasta pentru simplul, însă binecuvîntat motiv, că, doar pînă la 24 iulie, colectivul de-acolo a realizat sarcinile ce-i reveneau — privitoare la producția globală — pentru întreg planul cincinal 1966-1970.

Deci adunarea generală s-a transformat într-un prilej de retrospectivă asupra unei perioade de muncă nu numai de jumătate de an, ci de aproape cinci ani.

Este o perioadă în care Uzinele

ceramice ploieștene au trăit numeroase evenimente fericite. Amintim doar asimilarea în fabricație de numeroase noi tipuri de produse, amintim momentul emoționant al ieșirii pentru întia oară pe piața externă, amintim că azi întreprinderea are beneficiari, cumpărători cerți, în mai bine de zece țări.

Cauza sporurilor de producție senzaționale trebuie căutată mai cu seamă în creșterea productivității muncii. Ceea ce, evident, este foarte mulțumitor, foarte de laudă.

Și totuși, cu toate că și-au îndeplinit obligațiile de plan, ori tocmai poate de aceea, ceramiștii ploieșteni privesc viitorul cu multă-multă responsabilitate.

Concret, au de gînd ca, pînă la sfîrșitul anului, să fabrice și să livreze încă 3.500 tone de produse, mai ales articole sanitare, ceea ce valoric înseamnă un spor de producție ce depășește 9 milioane lei.

Pentru anul 1971, cît și pentru întreg cincinalul viitor, sînt prevăzute noi și masive sporuri de producție realizate tot prin creșterea productivității muncii, ca și prin noi investiții.

Datorită rezultatelor obținute pînă acum, dezvoltarea capacității de producție și modernizarea utilajelor de bază ale uzinei sînt cu prisosință justificate, iar realizarea și depășirea angajamentelor de viitor, asumate în adunare, au încă de pe acum o serioasă garanție.

analize riguroase, angajamente realiste

Pregătirea din timp și temeinică a asigurat, atît adunărilor de secții, cît și adunării generale a salariaților Uzinei de tractoare din Brașov, o largă și activă participare a tuturor categoriilor de salariați, i-a asigurat o deosebită eficacitate.

Baza de discuții a constituit-o, desigur, realizările de pînă acum, adică din perioada ianuarie-iunie. Planul uzinei a fost realizat la toți indicatorii; ba chiar și depășit: la producția globală cu 5,4%, la producția-marfă cu 7,5% iar în ce privește productivitatea muncii cu 1,9%.

Coefficienții aceștia nu sînt de lepădat, dar se puteau obține alții și mai buni. Au existat însă dificultăți. Aprovizionarea cu materiale, laminate și profiluri, n-a fost întotdeauna optimă. Și iată că, analizîndu-se activitatea unei întreprinderi, se găsesc cusururi și la altele.

U.T.B.-ul, de pildă, a avut greutăți din pricina fabricilor de cauciuc și de șuruburi, ambele tot brașovene. E adevărat că deficiențele care au împiedicat obținerea de rezultate și mai bune au fost și de ordin intern. Se impun, de exemplu, în viitor, măsuri pentru corelarea numărului de salariați în munci tehnico-administrative și auxiliare cu numărul celor care lucrează direct în producție. Aceasta nu înseamnă desfaceri de contracte de muncă, ci doar transferul unora din prima grupă

în cea de-a doua. S-ar influența astfel în bine productivitatea muncii.

Pentru 1971 se preconizează o bătălie pașnică însă aprigă, mai ales pentru diversificarea producției.

1971 va fi primul dintre cei cinci pași în timp care vor face ca, în 1975, Uzina de tractoare-Brașov să producă 38.500 de tractoare, ceea ce înseamnă un spor de 27,1%, deci peste o pătrime, față de nivelul lui 1970. În loc de orice alt comentariu e de amintit că în 1950 producția noastră, în această direcție, a fost de 3.469 tractoare.

ritmuri înalte la Sighișoara

Combinatul de sticlă și faianță-Sighișoara este o unitate relativ tînără, care și-a dovedit însă hărnicia, trecînd în zece ani de la 20 la 719 sortimente și dînd, în 1969, la produse de faianță o producție de șase ori mai mare decît în 1958, primul ei an de activitate.

Făcînd bilanțul muncii primului semestru din acest an, combinatul sighișorean și-a realizat planul astfel: producția globală — 103,4%, producția-marfă — 102,7%, productivitate — 103,5%, producția-marfă vindută și încasată — 104,9%.

În vederea recuperării pierderilor cauzate de inundații și pentru a da o mai mare cantitate de produse de faianță de uz casnic foarte căutate în această perioadă în urma distrugerilor ce au avut loc în multe gospodării, Combinatul de sticlă și faianță-Sighișoara și-a suplimentat planul pe semestrul II, producînd în plus față de planul inițial: la producția globală — 6 milioane lei, la producția-marfă — 5,2 milioane lei și la producția faianță menaj — 3 milioane bucăți.

Această majorare devine realizabilă datorită luării unor măsuri care duc la folosirea completă a capacității utilajelor existente cum ar fi, spre pildă, trecere liniilor de cești de la regim de lucru în 2 schimburi, la 3 schimburi, introducerea programului de lucru continuu la operația de fasonat farfuri și prepararea partii și barbotinei (materie primă pentru produsele turnate), folosirea unui sistem nou de încălzire care a produselor pe vagonete.

Propunerile de plan pentru 1971 au fost discutate în atelier și secții, astfel ca fiecare muncitor să aibă posibilitatea, pe baza experienței sale personale, să vină cu propuneri și sugestii pentru da noului plan forma sa finală — toate amănuntele. În ședința de direcție care a avut loc la 2 iulie, și la care au participat numeroși reprezentanți ai muncitorilor, s-a hotărît ca planul pentru 1971 să aibă următorii indicatori principali, mărindu-se cifrele inițiale la producția globală cu 1,4 la sută la producția-marfă cu 0,9 la sută și la produse de faianță menaj cu 4,5 la sută.

Astfel, producția globală a combinatului sighișorean va fi în 1971 cu 3,2 la sută mai mare decît anul 1970. Un început promițtor pentru noul cincinal.

Duminică în toate unitățile agricole din județul Mehedinți a fost zi normală de lucru. Ca urmare, aproape 30 cooperative agricole de producție au recoltat grîul de pe ultimele terenuri,

În întreprinderile agricole de stat aceeași lucrare a fost efectuată pe circa patru cincimi din suprafață — simultan continuîndu-se arăturile și însămînțarea de culturi duble pe terenul eliberat.

În acest județ, rămas pînă acum în urmă din cauza ploilor care au căzut în ultima perioadă, s-a strîns recolta de grîu de pe două treimi din suprafața aflată în cultură.



Congresul X

În neuitata vară a anului trecut, între 6 și 12 august 1969, au avut loc la București, în marea sală a Palatului Republicii Socialiste România, lucrările celui de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român.

În cuvântarea de încheiere a Congresului, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea: «Putem spune că Congresul nostru, ținut cu puține zile înainte de cea de-a 25-a aniversare a eliberării patriei de sub jugul fascist, constituie o incununare deosebit de expresivă a marilor succese obținute de poporul român, sub conducerea partidului comunist, în lupta pentru transformarea revoluționară a societății noastre și lichidarea pentru totdeauna a claselor exploatoare, pentru triumful socialismului în România».

Să luăm astăzi, la un an distanță, un singur element cuprins în marile noastre victorii, analizate în Congres și hotărâte de Congres: ritmul dezvoltării industriale. Ritm pe care îl știm cu toții caracterizat prin dinamismul și nivelul său ridicat; ritm care stărnește uimire în rândurile economiștilor și oamenilor de stat de peste hotare. Într-adevăr, anul trecut, calculele arătau că în ipoteza în care producția noastră industrială și-ar fi păstrat, după 1950, ritmul din perioada antebelică, România ar fi atins nivelul producției industriale a anului 1969 abia în anul 2000. Deci, recuperarea unei jumătăți de secol din rămânerea în urmă față de țările dezvoltate o numim, cu modestie, una din victoriile noastre. În realitate, sîntem în fața unui fapt care marchează hotărîtor istoria milenară a acestei țări. Numai construcția socialistă inițiată și condusă de partidul clasei muncitoare, în stilul și cu metodele proprii partidului nostru, conducerii sale, putea realiza aceasta.

Dar acest exemplu privește de-acum trecutul. Aprobînd liniile directoare, expuse în Raport, Congresul a adoptat de fapt programul avîntului în România, al socialismului multilateral dezvoltat.

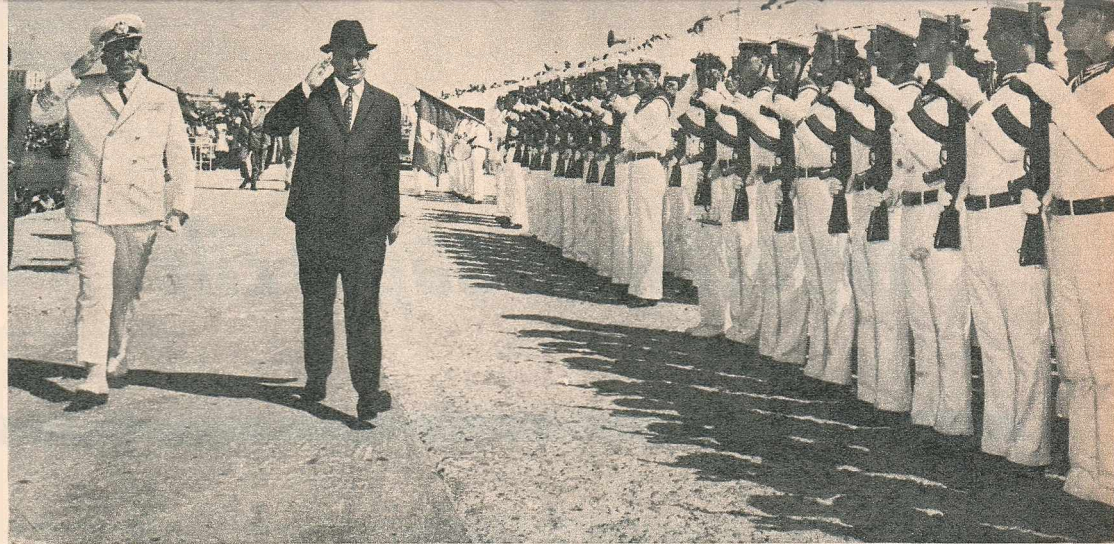
Ce înseamnă acest lucru pentru economia națională? Să căutăm a ne face o părere după creșterea valorică a producției industriale. Dacă, de exemplu, în 1965 un

procent de creștere a producției industriale însuma 1 700 000 000 lei, în acest an valoarea unui singur procent va ajunge la 2 700 000 000 lei, pentru ca la sfîrșitul viitorului cincinal, în 1975, să depășească 4 700 000 000 lei. Un alt exemplu. Programul dezvoltării țării noastre, stabilit la Congresul X, prevede în viitorul cincinal înlăturarea treptată a decalajului care desparte România de state dezvoltate din punct de vedere economic. Deosebit de elocvent apare rezolvarea acestui obiectiv prin compararea nivelului producției calculate pe cap de locuitor la cîteva produse industriale de bază, de la noi, față de Franța. De pildă, dacă în 1950, producția de energie electrică socotită pe locuitor reprezenta la noi 16,4% din nivelul realizat în Franța, în 1968 atinsesem 60%, iar în 1975 prevederile cincinalului indică că vom putea realiza 111% față de nivelul actual al Franței. La același indicator, în aceiași ani, cifrele la oțel sînt 16,4%, 59,5% și 118%; la îngrășăminte chimice 0,1%, 37,8% și 127%; la ciment 35,4%, 67,8% și 119%.

O dată cu înaltul exemplu de analiză științifică, marxist-leninistă, de apreciere realistă a posibilităților și perspectivelor, Congresul X al partidului a pus pe primul plan afirmarea nestînjinită a omului, valorificarea plenară a calităților lui, sentimentul că este dreptul și datoria fiecăruia de a se pronunța asupra marilor probleme ale obștei, de a-și dedica inițiativa, ideile și capacitatea fărîșirii societății socialiste multilateral dezvoltate.

Școală a principialității comuniste, mărturie a unității de fier a partidului, Congresul a constituit un moment istoric care a ridicat pe o treaptă superioară democrația socialistă, definind de fapt spiritul care generează astăzi realitățile României, ideile profunde umaniste pe care le propulsează cu consecvență partidul în viața socială.

Mai strînsi ca niciodată în jurul partidului, al Comitetului său Central în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, solidari cu mișcarea comunistă internațională, cu mișcarea antiimperialistă și anticolonialistă, cu toate forțele lumii care luptă pentru pace și progres social, unindu-ne energiile și voința într-un efort total, pășim, pe calea indicată de Congresul al X-lea, spre comunism.



Ziua Marinei

În prima duminică a lunii august a fost sărbătorită tradiționala Zi a Marinei. Porturile maritime și dunărene au îmbrăcat haine festive. La Mangalia, manifestările au cunoscut o amploare deosebită, constituind o impresionantă explozie de măiestrie, pito-

resc și virtuozitate. La festivități a participat, întîmpinat cu îndelungi urale și aplauze, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat, împreună cu soția, și alți conducători de partid și de stat. Prezența comandantului suprem al armatei, fiul iubit al patriei

noastre, în mijlocul marinarilor, oamenilor muncii și al turiștilor veniți pe litoral, a constituit un nou prilej de bucurie, de manifestare a simpatiei și atașamentului întregului nostru popor, strîns unit în jurul partidului, al Comitetului său Central, al tovarășului Nicolae Ceaușescu personal.

duselor s-au înregistrat totodată economii la prețul de cost în valoare de peste 85 milioane lei.

*

Planul producției globale industriale pe primele 7 luni ale anului a fost realizat și în județul Teleorman cu patru zile înainte de termen. Cîteva cifre sînt edificatoare — în această perioadă s-au livrat suplimentar economiei țării: 6 885 tone acid sulfuric, 1 700 mc prefabricate din beton, 5 000 mc cherestea, circa 7 000 bucăți tricotate. Un amănunt plin de semnificație: o parte însemnată din suplimentul de producție a fost obținută pe seama creșterii productivității muncii, indicator ce a înregistrat o creștere de 2,6 la sută, față de cel planificat.

*

Tot cu patru zile mai devreme și-a realizat planul pe primele șapte luni și industria județului Brașov. Printre altele: Uzina de tractoare, Combinatul chimic și Uzinele de reparații și utilaj chimic din Făgăraș, Fabrica de zahăr-Bod au înregistrat contribuții substanțiale la obținerea unei producții suplimentare în valoare de 270 milioane lei.

case noi renasc din temelii

Din toate zonele calamitate de inundații, în aceste zile ne sosesc vești îmbucurătoare despre rezultate dobîndite în efortul general de refacere. Ajutoarele masive primite din partea statului fac ca urmele dezastrelor să fie șterse cu rezeziune și viața să intre în normal.

Iată în acest sens cîteva aspecte convingătoare:

MEDIAȘ

Orașul greu lovit de ape a trebuit să-și refacă în scurt timp 18 străzi avariate, să asigure condiții de locuit pentru cele aproape 1 200 de familii rămase fără adăpost. Utilaje și mașini, oameni și materiale au fost mobilizate în acest scop.

Planul inițial pe acest an prevedea construirea în Mediaș a unui număr de 410 apartamente. A fost suplimentat cu încă 340.

S-au deschis șantiere noi. Trenuri și autocamioane au cărat aici, pînă acum, sute de tone de ciment și de metri cubi de che-

restea, însemnate cantități de cărămidă, țiglă, carton asfaltat.

Cu ajutoare bănești primite de la stat, cu materiale de construcție distribuite la prețuri reduse și cu ajutorul constructorilor, oamenii își reclădesc locuințele distruse.

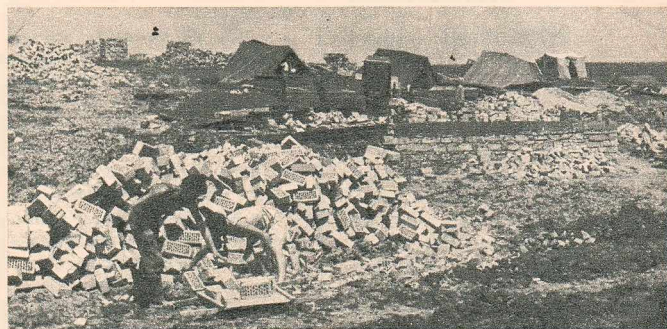
Încă nu demult, peste 6 700 de librete CEC — cu ajutoare bănești de la stat — în valoare de 11 875 000 lei au fost înmîinate cetățenilor municipiului Mediaș și ai localităților din jur.

ALBA IULIA

Se lucrează intens pentru a fi construite, din nou, 275 de case distruse, pentru a fi reparate 1 622 de imobile și nenumărate anexe gospodărești.

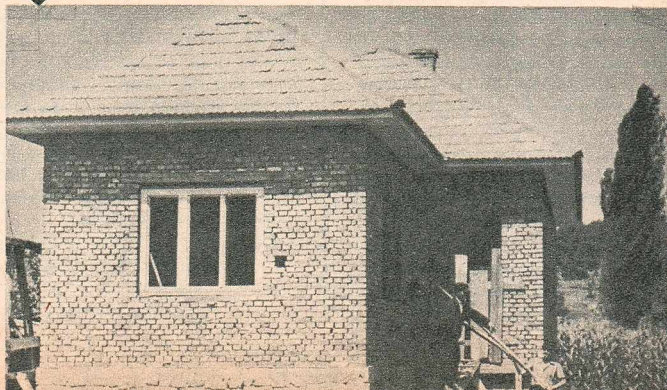
Pentru toate acestea statul a luat asupra sa însemnate cheltuieli. Gratuitatea asistăm la înțocmirea și a diverselor taxe a însemnat pentru un număr de 49 de familii, care-și fac case noi, economii importante. Fără a mai da amănunte despre înlesnirile create la procurarea de materiale de construcții, e destul să reținem că pentru construirea de case noi și repararea celor avariate.

M.C.



DEJ. Dealul Mulătău. În prezent se construiesc 48 de case tip. Cererile sînt în continuă creștere. Ajutoarele statului, numai sub formă de bani, au însumat la Dej peste 7 000 000 lei.

BAITA-GHERLA. Noua casă a lui Ludovic Filip, unul dintre cei care au beneficiat de ajutorul statului.



ÎN PRIMELE 7 LUNI ALE ANULUI

succese de prestigiu

Nu se încheiase încă luna iulie și numeroase colective de muncitori ai diferitelor unități industriale din țară au raportat îndeplinirea planului pe primele 7 luni ale anului. Rod al hărniciei lepe, al unei organizări judicioase a producției și al utilizării a maximum a timpului, aceste succese prestigioase vin să confirme, o dată în plus, valențele industriei românești, aflate în plin avînt, hotărîrea întregului popor de a nu preocupă nici un efort pentru îndeplinirea planului economic anual, pentru încheierea cu rezultate meritorii a cincinalului.

*

La 24 iulie a.c., colectivele de muncă din industria județului Covasna raportau Comitetului Central al P.C.R. îndeplinirea cu succes a planului cincinal 1966-1970 la producția industrială.

Acest rezultat a creat premisele ca pînă la sfîrșitul anului să se realizeze o producție suplimentară, față de prevederile cincinalului, în valoare de 654 milioane lei.

*

Rezultatul imediat al eforturilor depuse de muncitorii, tehnicienii și inginerii Combinatului chimic-Craiova, în vederea asigurării bunei desfășurări a proceselor tehnologice și funcționării continue a fabricilor, a fost îndeplinirea planului producției globale pe primele șapte luni cu șapte zile mai devreme. Acest câștig de timp este echivalentul unei depășiri a producției globale cu peste 11 milioane lei.

*

Colectivele unităților industriale ale Capitalei și-au îndeplinit planul la producția globală cu 4 zile înainte de termen. Faptul a fost posibil printr-o utilizare optimă a capacităților de producție și a timpului de lucru. Asigurîndu-se o calitate superioară a pro-

reportaj de sapte zile



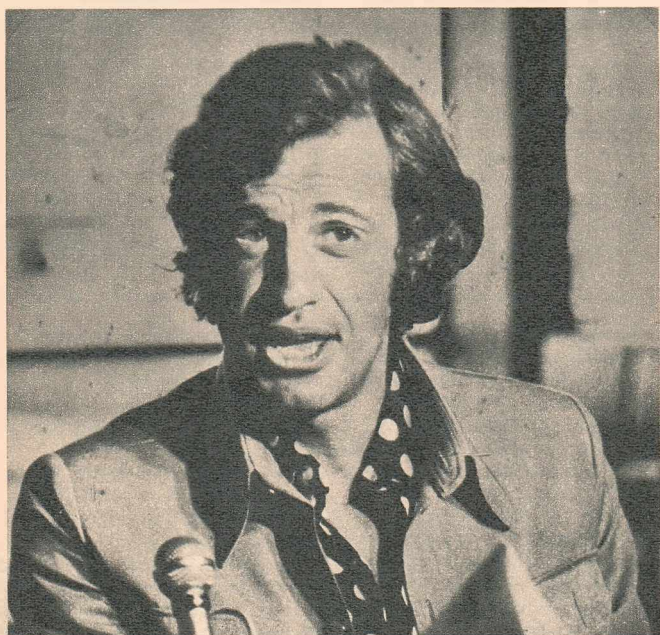
COPERTA NOASTRĂ

...Despre farmecul munților noștri.

Fotografie de Elena GHERA

Prezentarea artistică:
V. OLAC

FLĂCĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 47 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».



un bun venit pentru Belmondo

La ora la care apar aceste rânduri, Jean-Paul Belmondo filmează prin împrejurimile Brașovului; este unul din «Mirii anului II», «comedie epică» pe care o realizează în țara noastră cineastul Jean-Paul Rappeneau («Viața la castel»). La aeroport, unde, așa cum se cuvine, a fost întâmpinat

de nelipsiții fotoreporteri, tele-reporteri și admiratori de toate vârstele, Belmondo avea aerul unui student fericit că părinții i-au făcut cadou o călătorie, în semn de recunoștință pentru noatele sale bune. Viitorul mareșal (căci asta va ajunge până la urmă în filmul lui Rappeneau) era încă departe de prietenosul Bébél căruia atâtea succese, atâtea glorie și publicitate, nu i-au răpit capacitatea de a ne dărui pe loc camaraderia sa. Răspunzând din mers citorva mici întrebări care veneau de fapt în lanț, uitase că,

profesorii, din nou elevi

220 de profesori români care predau limbi străine în licee și școli de cultură generală s-au transformat iar în elevi și, timp de trei săptămâni, sub îndrumarea a 20 de lectori din învățământul superior din cinci țări, dublați de alți 20 de lectori români, au făcut totul pentru a-și ameliora pregătirea profesională.

Informarea la zi — iată menirea principală a cursurilor de perfecționare în probleme de limbă și literatură, care au devenit anual tradiționale la Sinaia.

Cu prilejul închiderii celei de-a noua runde a acestei forme moderne de studiu am organizat pentru dv. o micromasă rotundă cu specialiștii care alcătuiesc grupul francez de cadre didactice, grup format din Hélène Vincent, profesoară la Facultatea de litere din Sorbona, Geneviève Ildt, asistentă la Facultatea de litere din Paris-Nanterre, Gérard Faroux, consilier pedagogic în Alexandria — R.A.U., Jean Lombard, consilier pedagogic în Algeria, Claude Abastado, asistent-șef la Facultatea de litere din

Paris-Nanterre. Deci, un grupaj de păreri:

— Cursul de perfecționare a profesorilor are o calitate specială: reprezintă un contact direct, un contact uman care prilejuiește ridicarea problemelor de profesie într-o manieră contradictorie și tocmai prin aceasta deosebit de eficientă.

— Am mai participat și în anii trecuți la cursurile de la Sinaia și sînt în măsură să afirm că — în ceea ce privește organizarea — în fiecare an au fost aduse elemente noi care au contribuit la îmbunătățirea lucrărilor. Mă gândesc, de exemplu, la faptul că prelegerile și seminariile au fost completate cu aplicații practice în laboratoare fonetice, în sălile de proiecție etc.

— Ar trebui făcute diferențieri între profesori, formîndu-se grupe potrivit ciclurilor la care predau ei, pentru ca discuțiile din seminarii să poată fi axate pe temele specifice claselor de predare.

— Vin în România pentru înția oară. M-a surprins că nu trebuie să mă preocupe nivelul lingvistic al cursanților.

Concluzia unanimă: nivelul la care s-au prezentat cursanții este superior, academic.

Sinziana IONESCU

precum orice călător, trebuie să aibă puțină grijă și de propriile sale bagaje.

Fotografie de Elena GHERA

pe meleaguri hunedorene

În județul Hunedoara mii de tineri, constituiți în brigăzi de muncă patriotică, au realizat pînă în prezent lucrări în valoare de peste 3 000 000 lei. Ei au adus o importantă contribuție la refacerea bunurilor distruse de calamitățile naturale, la ridicarea construcțiilor de interes obștesc și la desfășurarea lucrărilor agricole de sezon. Fabrica de cărămizi din Pricaz, unde, la jumătatea lunii iunie, elevii școlilor profesionale din Hunedoara și Simeria au inaugurat un șantier al tinereții, a depășit planul de producție cu peste 115 000 cărămizi și blocuri ceramice. De asemenea, elevii școlii profesionale din Gurabarza și cei ai liceului din Brad, care au lucrat la Fabrica de cărămizi din Vața, au realizat o producție valorică de peste 30 000 lei. La rîndul lor, aproape 100 de studenți de la Institutul de mine din Petroșani au desfășurat o rodnică activitate în fermele în-



treprinderilor agricole de stat din Jircea și Orăștie la plantatul legumelor de toamnă, prășitul porumbului, recoltatul cartofilor și strîngerea culturilor de cereale păioase. În prezent, numeroși

tineri lucrează la repararea și modernizarea drumurilor din zona Hațegului, la construirea unor obiective social-culturale și la recoltatul furajelor și al cerealelor păioase.



și un meci de fotbal feminin...

...dar nu la Roma, unde, după cum se știe, s-a încheiat de curînd campionatul mondial de fotbal feminin, ci în țara noastră, pe stadionul din Galați, unde a avut loc de curînd un meci de fotbal între două echipe ale sexului slab: «Prahova», reprezentanta Ploieștiului, și «Dunărea», echi-

pa feminină locală.

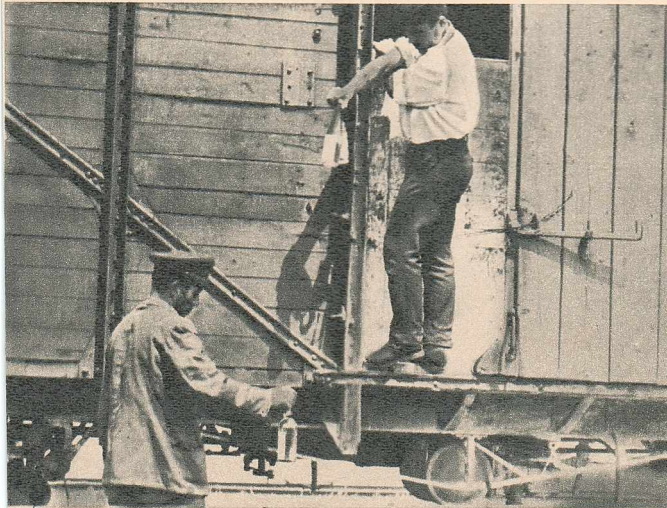
Sîntem informați că în după-amiaza zilei cu pricina, tribunele stadionului au fost literalmente luate cu asalt. Mii de bărbați (și foarte puține femei) au venit să încurajeze, să aplaude cu frenezie și, eventual, să se amuze, urmărind această confruntare originală și inedită (cel puțin, pentru țara noastră). Am aflat, în schimb, că fetele noastre au fost la înălțime, desfășurînd un joc «bărbătesc», colorat cu numeroase altercații, ghionturi zdravene și

faulturi spectaculoase (vezi fotografia de sus) că, altminteri spus, s-a jucat pe cîste fără menajamente și fără grații, cochete și vedetism, atribute atît de proprii, uneori, echipelor masculine.

După sfîrșitul partidei, potrivit tradiției, supporterii entuziaști au năvălit în vestiare pentru a-și îmbrățișa «jucătorii favoriți». Au intervenit la timp organele de ordine și, ulterior, nevestele rămase în oraș. Mă rog, așa e la început...

doar miliția?

Imaginea, luată în timpul reconstituirii furturilor din vagoane comise în stația C.F.R. Turnu Severin, a surprins doar pe 2 din cei 15 infractori aflați în cercetarea căpitanului Ilie Iancu, șeful formațiunii transporturi din Inspectoratul miliției județului Mehedinți. Un lot masiv de învinuți — dintre care 12 sînt cercetați în stare de arest — lot care ridică prin el însuși un mare semn de întrebare. Dar nu este numai atît.



Miliția-transporturi are destul de mult de furcă în legătură cu furturile din vagoanele de marfă aflate în tranzit prin diferite stații de triaj ori sosite la destinație. Ziarele au publicat știrea judecării lotului de 7 infractori din stația C.F.R. Ivesți — regionala Galați. Dosare privind fapte asemănătoare au fost trimise judecății sau sînt în curs de cercetare în legătură cu loturile descoperite în stațiile de triaj Piatra-Olt, Oradea, Baciu ș.a. Iată cum cele ce, a prima vedere, apar ca furturi nărunte, privesc în ansamblu se evidențiază în toată pericolozitatea lor, cu atît mai mult cu cît

infractorii făceau parte din rîndurile personalului feroviar.

La fel de periculoasă este însă și mentalitatea unor persoane din conducerea unor regionale C.F.R. care consideră că sarcina prevenirii și descoperirii unor asemenea fapte revine exclusiv organelor de miliție. Nu, răspunderea personalului de conducere a stațiilor nu se sfîrșește o dată cu aplicarea sigiliilor de plumb pe vagoane!

Susținerea se evidențiază, cît se poate de bine, în cazul recent descoperit la Turnu Severin. O mare parte din personalul de manevră din această stație s-a

turnat din vreme cîte 50 g de Cabernet Sovignon de Murfatlar.

Mica «Mafie» avea o organizare în toată regula. Membrii turelor se informau reciproc despre încărcătura garniturilor garate în stație, vagoanele selecționate pentru furt erau manevrate pe linii mărginașe și în zone de la extremitatea gării, hoții operau în echipe de cîte 4 oameni (2 pîn-deau, unul pătrundea în vagon, iar ultimul primea de jos marfa); în persoana lui Gheorghe Cojocaru, banda avea un «specialist» în presarea la loc a sigiliilor violate. Șeful de manevră Petre Zaharia, care asigura turele până (volante), făcea legătura între schimburi, asigurînd informarea reciprocă a infractorilor. Un alt cap de afiș este Dumitru Ciolan, a cărui întregă echipă a fost arestată.

O parte din bunurile sustrate (scurte îmblănite, pantofi) erau vindute. Semnificativ este însă că hoții operau cu predilecție asupra vagoanelor încărcate cu băuturi alcoolice îmbuteliate. Nu «iertau» nimic de la rachiul alb la coniacul extrafin și spirit. O parte din aceste băuturi erau consumate la locul de muncă. Știută fiind severitatea regulamentelor C.F.R. în această privință, se pune în mod firesc întrebarea: cum de n-a observat nimeni din conducerea stației C.F.R. Turnu Severin pe nici unul din cei 14 infractori că ieșeau din schimb gata «afumați»? Răspunsul e simplu: nu s-a efectuat nici un control, nici măcar prin sondaj, atît în timpul turelor sau la terminarea lor.

Că pentru prinderea unor infractori atît de bine organizați, eforturile miliției-transporturi au fost deosebite, este lesne de înțeles. Dar trebuia lăsat totul pe seama miliției?

Sergiu ANDON

sport

de Emanuel VALERIU

să nu fim triști...

Va să zică U.T.A. a cîștigat titlul de campioană! Va să zică, pentru a doua oară consecutiv, formația din Arad ne reamintește, că odată — nu prea demult — în orașul de pe Mureș se juca cel mai bun fotbal din țara noastră. Va să zică Coco Dumitrescu, jucătorul bucureștean «strecurat» în formația de 24 de carate a celor din Arad, ne demonstrează că este un antrenor priceput și că, stînd ani de zile la același club, a făcut ceva treabă. Va să zică, pentru a doua oară la rînd, ni se dovedește că politica concentrării forțate (sau dirijate, cum vă place să-i ziceți) a celor mai buni jucători la București a fost o pacoste pentru fotbalul nostru. Va să zică, formațiile care dau cei mai mulți jucători reprezentativei naționale nu trebuie musai să fie și campioane.

Prin urmare avem motive să nu fim triști. Dar, totodată, nu putem deveni amnezici și să nu ne reamintim că U.T.A. ne-a înșelat speranțele atunci cînd a fost trimisă, în virtutea unui drept cîștigat pe teren după o luptă de un an de zile, să reprezinte soccerul autohton și s-a întors învinsă, de Legia, la un scor indiscutabil rușinos. Prin urmare avem și motive să fim triști.

De fapt, dacă vreți să știți care este părerea mea, ei bine aflați că sînt absolut convins că n-avem nici un motiv de tristețe. Dacă ar fi să mă refer la opiniile confratelui Fănuș Neagu, atunci vă mărturisesc că, pentru o metaforă de-a sa, aș accepta cele mai mari nenorociri în fotbal, deoarece acestea îl inspiră și pentru că el știe atît de bine să așeze unul lingă altul cuvintele cele mai străine, făcîndu-le rude de sînge, încît bucuria aceasta merită orice plată. Dar, dincolo de imaginație și talent, de umor și otravă, există și alte adevăruri la fel de clare ca și savuroasele sentințe sau lamentări ale cronicarului pasionat pentru fotbal al «României literare», al cărui glas reprezintă, sînt sigur, teama multora dintre cei care suferă sincer pentru fotbal. În fond, campionatul este o competiție precis conturată și care își are legile ei neiertătoare. El ne încinge pasiunea pînă la temperaturi colosale ori ne îngheață nu numai respirația dar și gîndirea, adeseori. Campionatul rămîne întrecerea de durată, de regularitate care implică, pentru cei ce-l urmăresc, răbdare și chibzuință, tărie și consecvență, claritate în idei și echilibru în aspirații și cite altele. Că el revine unei formații despre care se crede (pe baza antecedentelor) că nu poate fi reprezentativă pentru un sport în întregul său este un adevăr opozabil unei afirmații în care, cel puțin eu, nu pot să cred. De cîte ori începe o astfel de cursă cu 16 participanți se declară sus și tare că ea trebuie să fie baza întregului sistem al fotbalului nostru dar, îndată după aceea, se uită declarația respectivă. Supunem campionatul tuturor evenimentelor ocazionale (aminări de etape, suspendarea chiar a campionatului, transferări «dirijate», pregătiri «centralizate», prea lungi care-i scot pe jucători de sub influența celor care-i antrenează la clubul de bază etc.), îl subordonăm, cu alte cuvinte, intereselor de mai lungă sau scurtă durată și, mai ales, îl expediem undeva la periferia preocupărilor noastre în fruntea cărora situăm «clubul echipei naționale» care există în realitate fără a i se spune așa. (Să fim înțeleși: n-am nimic împotriva existenței unui asemenea club dar nu înțeleg de ce nu i se spune o dată pe nume?)

Au mai fost auzite yoci care cereau ca o formație alcătuită din cei mai buni jucători să activeze într-un campionat ca o echipă de club și în ceea ce privește tineretul, fotbalul nostru a cunoscut experiența Viitorului, apariție îndrăgită chiar de public, în ciuda carențelor care au dus la desființarea ei. Chestiunea care se pune acum este aceea dacă ne putem simți bine cu o echipă campioană ca U.T.A. respectată pentru efortul depus, de-a lungul unui an întreg, în vederea cîștigării titlului de cea mai bună formație de club, dar căreia ne este teamă să-i încredințăm panașul jocului cu balonul rotund din țara noastră?

Dacă Divizia națională A este competiția de bază a fotbalului nostru și ea dă cîștig de cauză echipei U.T.A. atunci să acceptăm că evoluția acesteia în Cupa Campionilor Europei corespunde implicit valorii noastre pe plan internațional. Dacă nu... atunci lucrurile se schimbă. Să punem pe picioare o altă competiție sau să acordăm calificative după alte criterii decît cele recunoscute universal. U.T.A. a cîștigat campionatul, dar A.S.A. care retrogradează este mai bună și va juca în întîlnirile internaționale! Vi s-ar părea exagerat un asemenea mod de a eșafona valorile? N-ar fi o excepție pentru sportul nostru. Nu demult, la tenis, s-a organizat o competiție de selecție pentru Cupa Davis în care a fost trimis totuși un jucător clasat pe ultimul loc! Dar căruia i se făcuseră formele de deplasare încă mai înainte de terminarea criteriului de selecție. Iată deci că se poate! Lăsînd la o parte gluma, invităm forurile în drept la o meditație serioasă pe tema raportului dintre campionat și activitatea internațională în fotbalul nostru. Totodată, pentru cei care n-au încredere în U.T.A., Steaua a găsit un remediu cu remarcabile valențe tonice înscriindu-și, din nou, numele pe lista veșnic deschisă a cîștigătorilor Cupei României și asigurîndu-și astfel participarea într-o întrecere internațională de anvergură. Aș zice chiar că laureata unei dispute care a reunit peste 2 000 de echipe se poate considera cel puțin la fel de autorizată ca și cea a celor 16 divizionare să reprezinte soccerul românesc.

Fie ca așteptările să nu ni se veștejească prea curînd. Pînă atunci însă pentru U.T.A. și Steaua un sincer: «Hi-pip ura!».

GASTRONOMICĂ

estivală

Una din curiozitățile naturii, re-
marcată de clasicul Gigă, este și
aptul că în timpul caniculei îi foarte
ald. Pornind de la această constatare
riguros științifică, se poate deduce
în aceste condiții climaterice nu
este cazul să facem excese, în do-
meniu gastronomic, de calorii. Nu
în pricină că îngurgitarea de ali-
mente bazate pe un număr mare de
calorii ar duce la insolație, ci din
cauza că poate duce în mod precis
la indigestie.

Așa că problema gastronomică care
se pune este: cum se poate conjuga
întîlnire amicală suculentă cu im-
pedimentul pe care-l creează abuzul
de calorii?

Cînd intelectualii pe care i-ați invi-
tat s-au așezat în jurul mesei, porniți
cu fapte mari, puneți-i la curent cu
aspect de sezon al întîlnirii,
cîntîndu-i, în interesul propriei lor
înătăți, să se mai abțină — că
nu au venit să facă exerciții de
prealimentație. Ca atare, sugere-
ți-le să-și comunice impresiile
despre ultima carte interesantă citită
epuizată înainte de a satisface
necesitățile amatorilor — nu se admit
propozii la cartea de telefoane —
dacă se lasă tăcere, îngăduiți-le
să vorbească despre fotbal sau auto-
bilism.

În atmosfera vieoie ce se va naște
sugereți-le ca aperitiv cîte jumătate
de pepene galben mic — ținut în
sare și în alcool — și în care ați

turnat din vreme cîte 50 g de Cabernet Sovignon de Murfatlar.

Cînd discuția ajunge la goluri ra-
tate și accidente de circulație, puneți
în dreptul fiecăruia cîte o frigăruie
vegetală pe care o preparați astfel:
pe o vergea subțire de metal sau
lemn se înșiruie alternativ cîte o
feliuță tăiată frumos și subțire de
roșie, ardei, ceapă, vinăță, cașcaval
tare și una-două pălării de ciuperci —
aveți grijă ca înainte de a le suspenda
pe grila cuptorului să turnați peste
ele puțin unt și să le sărați. Ca băutură
merge un sprîț subțire de Murfatlar
alb — 1/4 vin, 3/4 sifon — cu o
feliuță de lămie și un cub de
gheață.

Fiți siguri că după această trata-
ție suporterii vor vorbi despre me-
niurile sportivilor, iar automobilisții
despre puia la ceauș pe care i-au
înfulecat cu prilejul popasurilor fă-
cute la diferitele hanuri ale coope-

rației. Nu vă lăsați influențați! Con-
tinuați cu felul trei pe care-l prezen-
tați sub forma unor mici cubulețe
din diferite sorturi de brînzeturii (caș,
telemea, nasal, cașcaval, urdă, brînză
afumată) plasate pe biscuiți Iстриa
(sau Dunărea dacă găsiți) și încoro-
nate cu cîte un miez de simbur de
caisă.

Spre final: fructe asortate și vin
simplu de Murfatlar sau Cotnar —
în pahare mici, nu prea rece.

În încheiere cîte o cafea turcească
concentrată, dulce, la care adăugați
rom în măsura în care poate fi aprins
pentru a fi prezentat mai decorativ.

Cu aceasta, orice conversație e de
presupusă că va lua sfîrșit și fiecare
invitat — după ce vă va mulțumi
pentru această masă igienică — va
pleca zîmbitor și rapid spre cea mai
apropiată zahana.

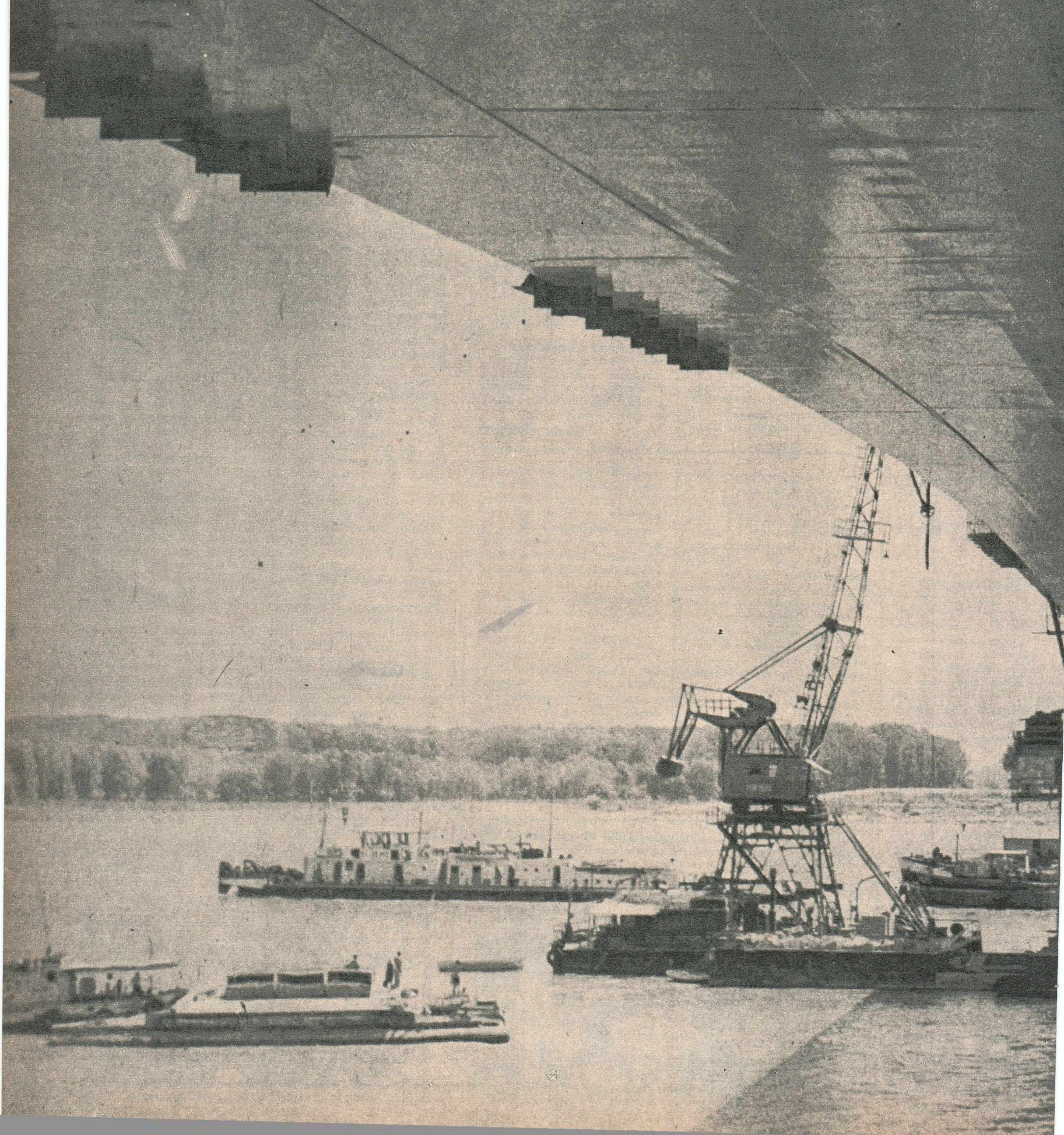
P. P. NAȘU

Nu sîntem pe litoral, ci pe «faleză» lacului din cartierul Titan, unul dintre cele mai noi și, din păcate, puțin cunoscute ștranduri bucureștene.





Ne-am obișnuit să întimpinăm
marile sărbători ale poporului nostru
cu înfăptuiri de prestigiu în toate sectoarele economiei naționale.
E dovada înaltei noastre responsabilități
față de cuvântul dat partidului.
Unul dintre aceste mari obiective
este și construcția atât de necesară economiei naționale,
care se cheamă noul pod de pe Dunăre.



ULTIMA VARĂ

Text și fotografii: Traian PROSAN

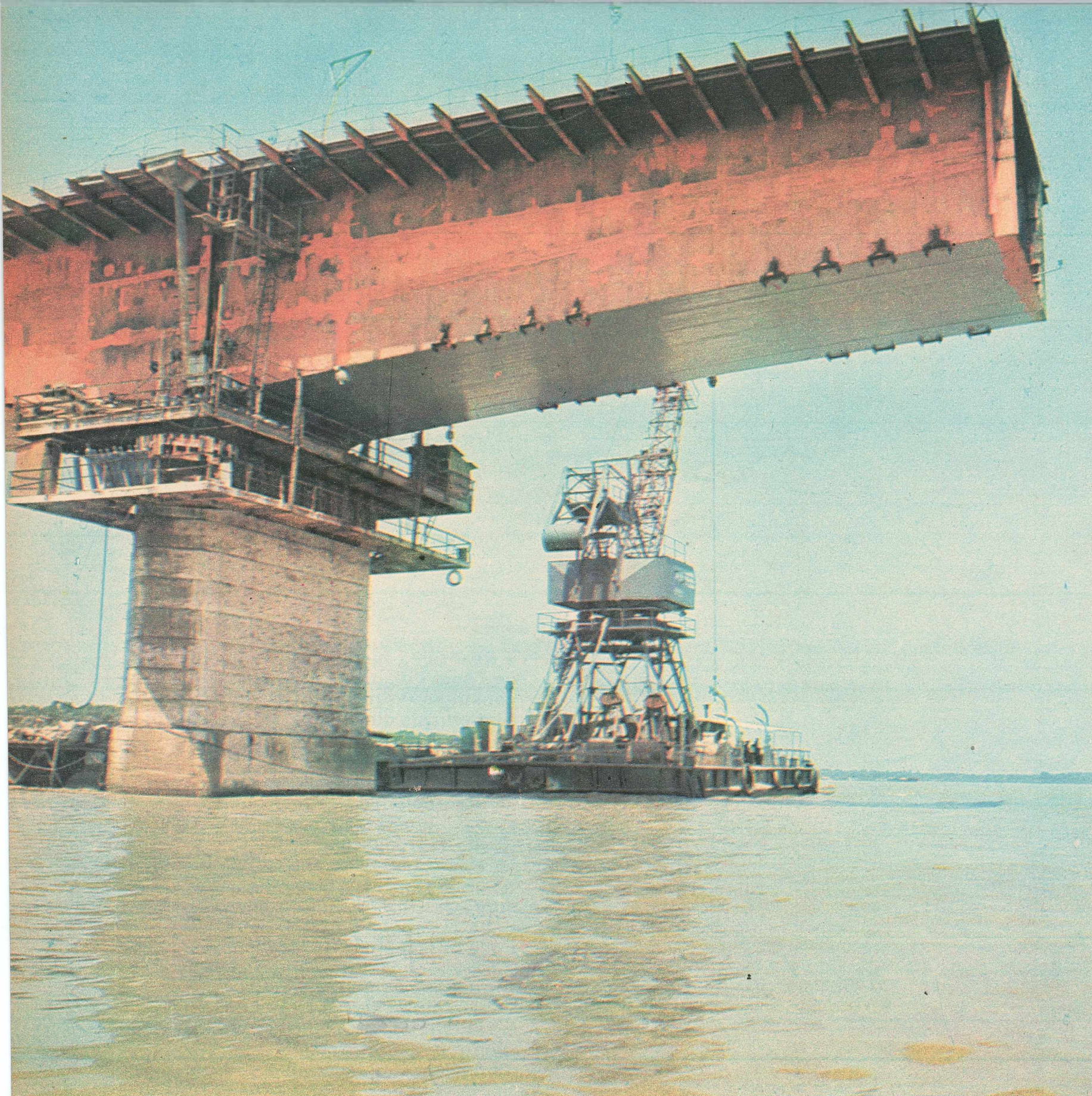
CU BACUL...

Da! Aceasta e ultima vară cind mai trecem cu bacul spre litoral. Așteptările siclitoare de la Giurgeni ori de la Vadu Oii, atentat direct la media noastră orară dintre Capitală și mare, vor deveni amintiri și se vor topi încet în legendă.

Podul de la Dunăre a intrat în faza finală a execuției sale. Primul tronson al suprastructurii metalice a ajuns de acum la cota finală. În zilele care vin va fi lansat la apă și urcat apoi pe piloni al doilea tronson de 163 tone. În septembrie va fi a treia lansare. Apoi a patra, apoi ultima. Și, într-o zi, pe la sfîrșitul acestui an, marele pod va fi gata. Economia națională și noi toți așteptăm ziua aceasta.

Litoralul, Constanța cu portul, Dobrogea toată vor fi mai aproape de noi, de restul țării.

- Realizarea fundației pe coloane de 2 metri diametru la 60 m adîncime constituie un rețord în materie. Sînt primele din lume la acest diametru și la această adîncime.
- Oțel special tip «Podul Giurgeni-Vadu Oii»
- Reșița, Galați, Bocșa. «Cei trei mari» care au colaborat la realizarea suprastructurii metalice. Reșița a produs oțelul, Galațiul l-a laminat, iar Bocșa l-a prelucrat.
- 5 tronsoane metalice vor alcătui suprastructura podului: două în lungime de 218 metri, două de 91 metri și unul de 102 metri.
- 5 300 tone oțel deasupra apelor.
- Lungimea totală a podului: 1 500 m dintre care 750 metri deasupra apelor.
- 14 metri lățime, 4 benzi de circulație, cîte două pentru fiecare sens. Trotuare pe ambele laturi.



ULTIMA VARĂ CU BACUL...

Citã vreme s-a lucrat la infrastructurile podului, încheiate în primãvara aceasta, totul pãrea cã se mișcã greu, cã aproape nimic nu s-a schimbat în peisajul acesta și cã ziua în care vom deveni beneficiarii lucrãrii e încă foarte departe. Șantierul, cu furnicarul lui de oameni, mãcina parcã în gol.

Totul se petrecea în adâncuri, ascuns privirilor curioase ale celor care treceau

pe aici și chiar și ale celor mai mulți de pe șantier. Și cãți știați pe atunci cã în apele fluviului și, mai adânc, în stratul aluvionar, se realiza un adevãrat record în materie? Viitorului pod i se pregãteau fundațiile pe coloane de 2 metri diametru, la 60 metri de la nivelul apei. Sînt primele din lume de acest diametru și la aceastã adâncime. Pentru fiecare fundație, cîte 18 asemenea coloane. Dificultãțile n-au lipsit și actele de eroism, de asemenea.

Apoi, într-o zi, au început sã rãsãrã deasupra apelor capetele pililor de susținere și s-au oprit deasupra apelor în așteptarea altor evenimente. Între timp, pe mal, în imediata vecinãtate a viitorului pod locul începea sã semene cu un șantier naval pe care tronsoanele tablîerului metalic, ce va uni cele douã maluri, aflate în diferite faze de lucru, pãreau niște nave înainte de lansarea la apã. De fapt, operațiunea care le va instala (și de fapt a și

fost instalat primul tronson) se numește efectiv lansare la apã și pînã la un anumit punct se aseamãnã întru totul cu lansarea de nave.

Construirea unui pod de asemenea dimensiuni ca ale acestuia de pe Dunãre, ajuns în faza montãrii suprastructurilor sale, e un mare spectacol. La Giurgeni, spectacolul acesta a început în dimineața zilei de 20 iunie, o datã cu lansarea la apã a primului tronson de 218 m lungime și cu o greutate de 1 630 tone. Un colos de oțel asamblat pe uscat și pe care tehnica modernã și manevre iscusite trebuie sã-l urneascã din loc, sã-l instaleze pe șlepuri pregãtite din vreme, sã-l deplaseze pe apã cu grijã imensã, și sã-l instaleze pe capetele pililor.

Operația de lansare și instalare pe pile a început la 20 iunie și s-a încheiat marți, 23 iunie, prin veghea și nesomnul a sute de oameni.

Apoi a început cãlãtoria pe verticalã a primului tronson, desãvîrșind spectacolul de pe Dunãre. Prese romãnești de 500 tone fixate în pile au început sã împingã spre înãlțime într-un tempo de 1 metru la fiecare 24 de ore (11 metri pe pila nr. 1 și 14 m pe pila nr. 2), realizînd primul segment din arcul de cerc de deasupra Dunãrii.

Indiscutabil, tehnica a evoluat mult. Construcția unui pod de asemenea dimensiuni ridicã azi mai puține dificultãți decît va fi însemnat pentru ing. Saligny bãtrînu pod de la Cernavodã. Dar un pod fluvial peste o apã ca Dunãrea noastrã rãmîn o lucrare de mare rafinament tehnic, de extremã precizie și, de ce n-am spune-c o lucrare care reclamã mari eforturi materiale.

La Giurgeni ori la Vadu Oii, în așteptare bacului, timpul trece acum mai repede admirînd construcția podului care se profileazã.

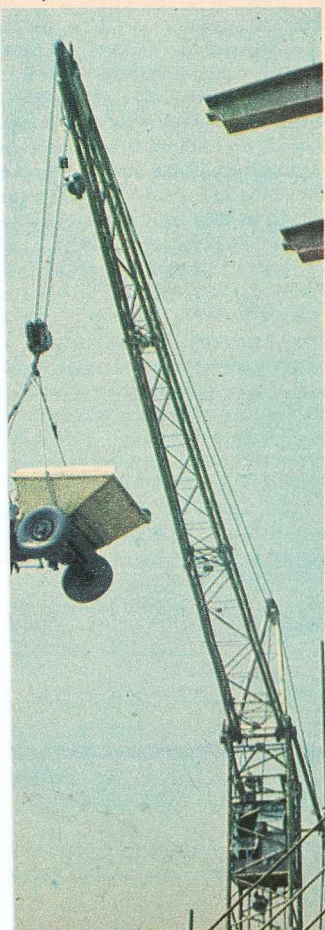
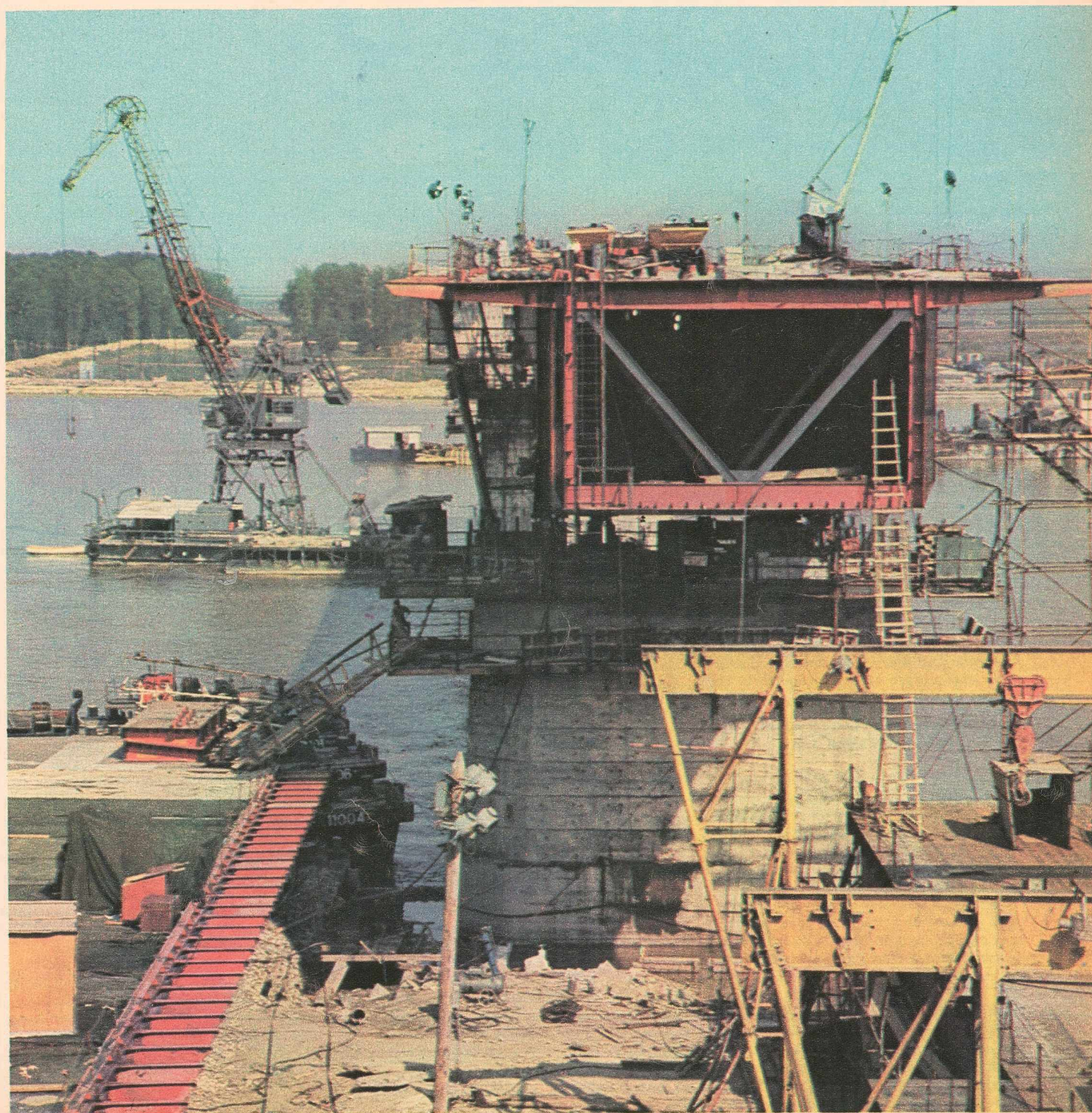
Un prim gest.
O mină care se întinde
spre Dobrogea.
Primul tronson
al suprastructurii metalice
ridicat deasupra apei.



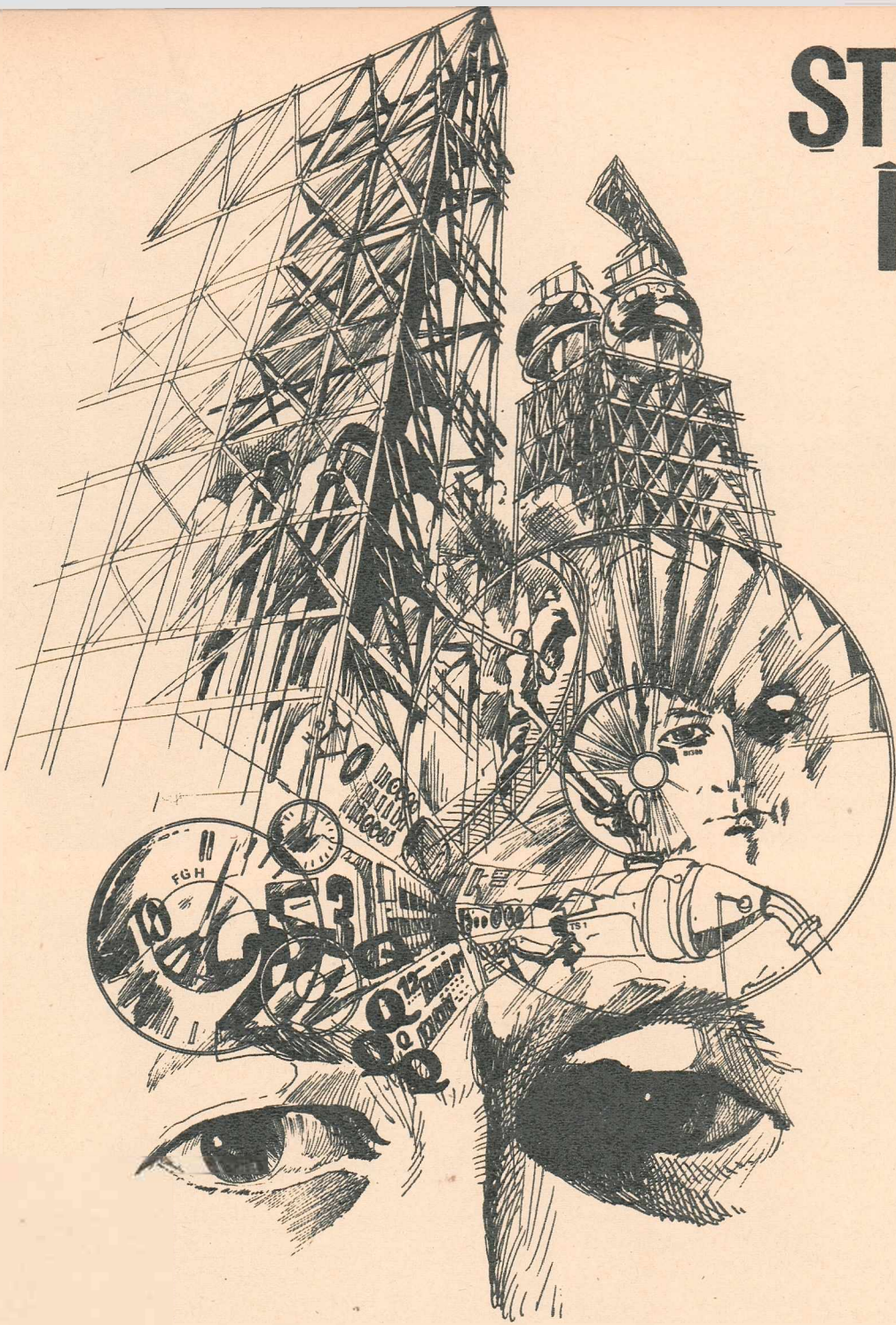
O operațiune
de maximă importanță
pentru viitorul podului:
metalizarea.
Suprafața
peste care
se va turna asfaltul
este acoperită
în prealabil
cu un strat de zinc
pentru a o proteja
împotriva coroziunii.

Construcția unui pod
de asemenea
dimensiuni
e un mare
spectacol.

Decamdată
primul tronson
al podului
nu are legătură
cu nici unul
din capete.
Utilajele
care vor fi folosite sus,
pe platformă,
sînt urcate cu macaraua.



STIINTA MUNCII ÎN CADRU CONCRET



dustriale, la studiile științifice pe care laboratorul le-a efectuat, dacă aici nu ne-am întîlni cu activitatea din alte sectoare ale serviciului, ca cel al sociologiei și psihosociologiei.

DACĂ AR EXISTA REȚETE PENTRU CA OAMENII SĂ SE ÎNȚELEAGĂ...

Dacă într-o întreprindere sînt foarte importante gradul de automatizare, existența specialistului sau construcția rațională a mașinilor, cel puțin la fel de important este stilul pe care conducătorii îl imprimă relațiilor interpersonale, modul în care oamenii lucrează cu oamenii.

— Nu există rețete pentru ca oamenii să se înțeleagă. Dar, dacă pornim de la faptul că unanim constatăm că atunci cînd acorzi încrederea unui om, de obicei și se răspund cu mai multă încredere decît atunci cînd ești chițibușar, putem să propunem în orice caz o atenție mărită pentru modul în care omul reflectă realitatea socială, și cum această realitate socială ar putea fi plăcută pentru ochiul interior al omului — ne spune prof. dr. docent Traian Herseni.

Dar, dacă sociologul își permite să investească și relațiile de familie ale salariaților atunci cînd acesta reprezintă un generator de neliniști, este evident că nu va trece stăcătura posibilitatea de ameliorare a condițiilor sociale cînd acestea contravin unui ordin nescriș, dar necesare.

Aparent nu este nici o legătură între buftul «Cireșica», de lîngă combinat, și nemulțumirile sociologilor. Dar o echipă întregă de oameni de știință, de cercetători-conducători au oare ceva cu O.C.L.-ul, ca să obțină aici beneficii extrem de importante? Așa s-ar părea, dacă toxicologii nu ar fi stabilit că pentru un lucrător în mediu chimic nimic nu este mai periculos decît «da peștig» o doză cît de mică de alcool, luată pînă la venirea autobuzului sau înainte de a intra în schimb. Alcoolul fixează necruțător toxinele, și omul, evident, nu moare — cel puțin nu imediat. Dar efectul asupra activității sale este clar: incapacitatea profesională. Am îmbrățișat și părerea unor cercetători potrivit căreia anumite economii prost înțelese, privite unilateral în concordanță numai cu interesele stricte ale unei unități economice, pot provoca grave prejudicii directe sau indirecte, unor altele întreprinderi sau instituții. Iată un exemplu: în fiecare zeci de muncitori pierd minute prețioase față barierei de cale ferată care taie drumul spre combinat. Calculele economice au demonstrat că dacă s-ar proceda la construirea unui pasaj de trecere subteran, investiția ar fi amortizată în cîțiva ani, doar prin recuperarea minutelor pierdute zilnic de către masa de salariați.

Oamenii doresc, și chiar pot, după cum vedem, să comunice, să se înțeleasă. Trebuie doar, așa cum ni se spune încă din antichitate, ca «nimic din ceea ce este omenească să nu ne fie străin».

Ergonomia, știința de sinteză care derivă din cele mai abstracte și generale principii științifice, nu poate fi aplicată fără o minuțioasă și concretă observație a omului, a gesturilor, a personalității sale, prin cercetarea interdependenței factorilor psihologici, fiziologici, tehnologici din cadrul procesului de producție.

Vă propunem tocmai de aceea o vizită la marele Combinat chimic din Făgăraș, deoarece aici funcționează deocamdată cel mai complex Serviciu de Psihologie-Ergonomie, dotat cu cinci laboratoare (de psihologie, psihologie inginerească, de pedagogie, de psihosociologie și de sociologie industrială). Aici, unde, deși la început, oamenii au adunat experiențe despre care se poate vorbi cu interes.

OMUL NU POATE SĂRI PESTE UMBRA LUI

Mi-am amintit de această înțeleaptă vorbă a lui Nechifor Lipan, cînd psihologul laboratorului de selecție și orientare profesională, Felicia Barna, a exprimat-o într-un limbaj științific, generic: «Nu oricine poate orice, fiecare poate ceea ce poate și mai ales ceea ce-i este specific».

Or, acestui laborator îi revine dificila, delicata misiune de a stabili ce poate un om, care este ocupația în care va da maximum de randament, în limitele unui efort normal. În urma testărilor se completează profilul biotipologic care cuprinde, într-un limbaj științific și descifrarea psihologică a candidatului. Atunci cînd prin citirea acestei noi «cărți de muncă» se acordă avizul, se are în vedere nu numai specificul meseriei în care unele calități sînt absolut necesare, altele doar necesare, iar altele doar de dorit.

și faptul că nu orice calitate este necesară oricărei meserii. «Pentru a putea oferi posibilitatea de distribuire a omului potrivit la locul potrivit, această acțiune de cunoaștere a calităților native, a predispozițiilor individului pentru integrarea socială liberă în procesul muncii, trebuie începută foarte devreme, chiar în momentul în care elevul școlii teoretice trebuie să opteze. Și aceasta, repet, la nivelul cel mai larg cu putință — ne spune Tatiana Miculescu, șef-serviciu de organizare științifică a producției și muncii.

Colaborarea laboratoarelor din cadrul serviciului suplinește, deocamdată, în cadrul C.C.F., dezideratul acesta. Pentru că la grupul școlar și la liceul industrial — rezervele de cadre tehnice ale combinatului — s-au aplicat timp de 2 ani, întii experimental, paralel cu examenul de admitere, teste pentru gîndire logică (inteligență). S-a observat că 92% dintre elevii considerați buni profesional au corespuns avizului psihologic.

«E MULT MAI UȘOR SĂ ADAPTEZI MAȘINA LA OM»

Nu e suficient ca mașina să producă. Ea trebuie să fie construită în așa fel încît omului să-i facă plăcere s-o minuiască. Pentru că atunci cînd munca înseamnă lucru cu mașina, efortul este dublu: unul cerut de meseria propriu-zisă, altul pe care-l reclamă instalația.

«Dar, pentru a ușura efortul de concentrare a omului este mai ușor de adaptat mașina la om decît omul la mașină» — ne spune ing. Olimpia Toma, șeful laboratorului de psihologie inginerească.

În cazul nostru, munca operatorului chimist la panourile de comandă e o operație

la care solicitările sînt de natură neuro-senzorială și intelectuală.

Omul aflat în fața pupitrului de comandă trebuie să regleze parametrii unor procese chimice ce se desfășoară în anumite condiții de temperatură, presiune și concentrare a soluțiilor, și să coordoneze cu atenție, chiar atunci cînd totul este telecomandat și telemăsurat.

Dar nu ne vom opri asupra aptitudinilor, capacităților, cunoștințelor profesionale ale operatorului chimist, considerîndu-l trecut de examenul psihologic.

Atenția s-a concentrat asupra camerei de comandă pentru că atît amplasarea aparatelor, cît și construcția lor, să fie funcționale și agreabile.

Să începem cu ergonomia de concepție a «arhitecturii» aparatelor pe tablou, care prin ordonarea lor pe caracteristici tehnice, sau amplasarea acelor care determină parametrii importanți în zona de vizibilitate maximă, facilitează concentrarea logică a operatorului, inlesnită de altfel și de prezența sintetică a schemei mnemonice a procesului tehnologic. La rîndul lor, aparatelor li s-a studiat forma optimă: scala orizontală este preferabilă celei verticale; s-a renunțat la cifrele și la notarea diviziunilor diverselor ceasuri de control; s-au instalat și indicatoare pentru aparatele de măsurat care dau direct în cifre măsura dorită. Nu a fost neglijat nici pupitrul; s-au grupat comenzile în raza de acțiune a operatorului; amplasarea butoanelor în schema de comandă reproduce fidel amplasarea reală a aparatelor de măsură și control de pe tablou.

Desigur, am putea trece de la aceste preocupări, care nu sînt foarte departe de așanumitele căutări din domeniul esteticii în-



REMEMBER

Meritul cel mai de seamă al fotografiei este, fără îndoială, cel de document, de dovadă, de prilej de amintire.

Cele patru imagini alăturate au acest caracter documentar.

Într-o parte aveți imaginea Căii Griviței și a cartierului Floreasca așa cum arătau în august '44. În cealaltă parte, imagini contemporane ale aceluiași locuri.

Timpul ne influențează enorm și uneori ciudat. Imaginile de acum 26 de ani le-am cam dat uitării, iar cu cele de azi sintem teribil de obișnuiți, mult prea obișnuiți. Și asta pentru că civilizația modernă și-a făcut loc impetuos și general. Imagini de case cu peste zece etaje găsim nu numai în Floreasca, nu numai pe Calea Griviței, nu numai în Capitală, ci pretutindeni în țară.

Publicăm documentele fotografice din această pagină, cu convingerea că ele vă vor implica într-un remember sentimental și respectuos pentru ceea ce înseamnă istoria ultimilor noștri 26 de ani.



departe de «gura satului»



de Viorica CIORBAGIU
Fotografii de Eugen IAROVICI

A lu' cutare a făcut, a lu' cutare a dres. Nu-i chip să scape nimeni de judecata satului. Te poate lăuda și cinsti, dar dacă ai călcat pe-alături nici că mai poți să te arăți pe uliță. Mecanismul controlului moral, această autoritate a opiniei publice, a rămas nealterat în mediul rural. Și fiindcă nu te poți sustrage judecății neînduplecate, intervine, tradițional, autocontrolul atent al conduitei (nu doar exteroare).

Ce se întâmplă însă dacă pleci din satul unde te cunoaște fiecare om, și-ți transferi existența în anonimul cadrului citadin?

«În ultimii ani producția întreprinderii noastre s-a triplat. Dintre noii angajați, 70 la sută sînt din comunele apropiate». Precizarea directorului comercial, Nicolae Ciovrnache, de la întreprinderea de încălțăminte «Clujana», ne oferă certitudinea că aici, la această adresă, vom putea căpăta (în parte) acele deslușiri pe care le solicită întrebarea de mai sus. Adică: ce modificări se operează în trăsăturile interioare ale unui tînăr de la țară hotărît să devină orășean?

PRIETENI DE DISTRAȚIE

— Ești prieten cu Sebeni Gheorghe?

Băiatul din fața noastră — pe nume Bondor Ioan, vîrsta, 19 ani — pare hotărît să nu răspundă. Are o fixitate studiată în priviri și se uită la noi ca prin sticlă! Totuși, după o pauză... psihologică, se hotărăște să ne dea atenție:

— N-am fost niciodată prieten cu el!

Maistrul de sală, Dumitru Ungureanu (et. IV — aripa nouă), stă gata să izbucnească de furie. Se stăpînește cu greu:

— Cum poți să zici că n-ai fost?!...

Apare și Sebeni (20 de ani), trăsături mai asprite, expresie mai impenetrabilă; zîmbește abia simțit, dar cu subtext, la auzul negației lui Bondor, care se repetă: «N-am fost prieten cu el!»

— Ce faci cu banii, Bondor Ioan?

— Ce întrebare!!!

Tînărul confecționar de încălțăminte nu se străduiește cîtuși de puțin să-și ascundă ostilitatea: vin, adică, niște străini și-i pun tot felul de întrebări indiscrete. Iar povestea cu salariul, zău, asta-i prea de tot. În fond, treaba lui, e major... Dar dîrzenia începe să i se topească văzînd

cu ochii. Ar da drumul bucuros unui șuvoi de lacrimi, dacă un rest din orgoliul bărbăției...

— Pînă acum nu m-a întrebat nimeni ce fac cu banii! Cum, ce fac? Sîntem opt frați, șase-s mai mici, acasă la luriu de Cîmpie. Dintre cei doi care cîștigăm, numai eu o ajut pe mama. Frate-meu, care are o slujbă foarte bună la Miercurea Ciuc, a uitat...

Maistrul Ungureanu este, evident, fisticit. N-a știut pînă acuma ce dramă se consumă în sufletul acestui băiat. Știuse numai că, într-o vreme, nu demult, Bondor s-a împrietenit cu Sebeni, venit tot de la țară. Acesta de pe urmă avea apucături urite, își cheltuia timpul liber în beții, a fost amestecat și într-un scandal de cîrciumă, amendat de miliție (și nu se știe dacă acuma s-a dezbărat cu totul de asemenea îndeletniciri). Altfel, bun muncitor, dar... i-a sfătuit pe amîndoi, mai cu seamă lui Bondor i-a tot cîntat la ureche să renunțe la prietenul acesta de distracție, că, uite, el, adică Bondor, s-a înscris la seral, nu-și poate permite să-și piardă timpul așa, prosteste. «Vezi, mă, băiete, eu îs din comuna Apahida. Înainte, cînd tu nici nu te-ai născut, am fost slugă la chiaburi. Am venit la oraș și mi-am făcut un rost. Înțelegi, trebuie să fii serios ca să iasă ceva de capul tău».

În ultima vreme, Bondor l-a ocolit, vizibil, pe Sebeni. Nu i-a mai văzut nimeni laolaltă. Poate că vorbele maistrului, poate și răspunderea lui față de familie. Sigur, el, nu-și poate îngădui să arunce cu banii pe teigheaua barurilor. Maistrului Ungureanu îi pare rău că n-a știut despre greutățile familiale ale băiatului de 19 ani... Dar și Sebeni — «înraîtul» — are probleme: e departe de casă, și-apoi ai lui sînt despărțiți... Are cu un an mai mult ca Bondor, dar asta nu înseamnă de loc maturitate în plus. S-a înhăit cu niște orășeni «șmecheri», lor vrea să le semene, ca să nu mai strige nimeni după el «țărane!» Dacă vrea să facă economii, prietenii de distracție îl acuză că strînge bani la ciorap ca orice cîrpanos de la... țară. Cine să-l învețe, cu adevărat, cum să devină orășean?

DE LA FOTĂ LA «PANTALONI TRAPEZ»

Pop Mărioara a venit acum cîțiva ani la Cluj din comuna Ciojna (24 km distanță). Școala profesională, apoi ucenicia, apoi lucrul propriu-zis. Acum are 22 de ani; e cea

mai tînără maistră din fabrică. A căpătat, de curînd, garsonieră; e clujeancă sadea. Trece drept o fată nu numai se rioasă, în general (comportament, corectitudine profesională, conștiinciozitate); are grijă, mergînd pînă la amănunt cum evoluează fetele care vin în fabrică și lucrează cu ea. Am cunoscut-o împreună cu alte trei «subalterne» ale sale Ghilimelele au următorul înțeles: pentru Pop Mărioara nu există, de fapt, subalterne, ci prietene. Invariabil și-atunci cum să nu-ți capul cu spaimile, cu stîngăci și, uneori, cu încăpățînarea Suzanei (Bara). Are abia 17 ani și e încă mai copilăroasă decît sînt fetele de vîrsta ei.

— Îți place la oraș, Suzânico?

— Nu-mi place!

— De ce?

— ?

— Te supără băieții?

— Aici îs mai blăstămați (citiți: mai răi) decît la noi în sat. Ne talmăcește în locul Suzanei, maistra și prietena Mărioara: „Erau odată toate trei, adică și Cordoș Mar și Groșan Reghina. Treceau prin curtea fabricii. Niște băie au strigat după ele, le-au fluierat. Dar fetele își vedeau drum. Atunci strigă unul dintre ei: «Închipuitelor! Ce țineți așa mari că nu sînteți decît niște împiedicate de țară!» Sigur, sînt fete cuminți. Mai poartă cozi, se îmbracă modest, au svetere împletite de ele. Nu-s ca unele sclif site. Bine fac, eu așa le învăț. Că, să vedeți, o fată, să-i zice Maria, venită tot de la țară, din Aiton, vrînd să se «emacipeze» repede a dat peste tot felul de buclucuri. S-a împrietenit cu o «orășancă» de la Fabrica de cosmetice, a învățat să se boiască și să se-mbrace după ultimul jurnal. S-a încurcat cu un șofer, are acum un copil fără tată, la numai 17 ani. Mă rog, asta n-ar fi chiar o tragedie, cu toate că se știe acum și la ea în sat și nu mai are curaj să meargă... În sfîrșit, după cîte a tras, ar fi cazul să-și bage mințile în cap. După toate cele, a venit într-o zi la fabrică îmbrăcată în pantaloni trapez. Brigadiera Tudor Maria (că nu lucrează banda mea) a făcut-o cu ou și cu oțet. În sfîrșit, și-a tras format acum pantalonii într-o fustă. V-am povestit că asta așa, ca să vedeți că o fată și chiar un băiat care vin de țară pot s-o apuce pe un drum greșit, numai ca să fie modă».

Mi-am adus aminte, scriind aceste rînduri, de un cînt în care era vorba despre cineva care dorește să stea într-un lan de secară unde se joacă un cîrd de copii și-i păzește să nu cadă în prăpastia ascunsă de spice. Și Pop Mărioara stă de pază la rîspintii. Poți să n-o iubești?

ASIMILAREA STANDARDELOR URBANE

Cum, prin ce mijloace să-i ferești pe tinerii care vin în mediul sătesc, la oraș, unde încep, într-un fel, o viață de rită de cea pe care o cunoșteau pînă la 15, 17, 20 de ani?

«Firește, răspunsul nu poate fi epuizat printr-o rețetă. Mă gîndesc, printre altele, că ar fi binevenită predarea, școlile din sate, a unui curs de psihosociologia orașului opinează tovarășul Aurel Stoica, secretar cu probleme propagandă la Comitetul județean U.T.C.-Cluj. Departamentul de părinți, desprinderea de sub rigurosul control extern al colectivității specifice la sate, solicită o suplînire în cadrul acestei categorii de tineri, care sînt, după cum se știe, numeroși. Desigur, educația sistematică prin școli (profesionale, tehnice, de calificare), un grad mai înalt de educare, grăbesc adaptarea acestor tineri la atmosfera citadină. Citadină, în sensul sănătos. Pentru că, așa cum am ați remarcat și dv., complexe de inferioritate de care se resimt, aproape invariabil, tinerii veniți din mediul rural îi fac receptivi la orice pară «orășenească», fiind astfel înclin să preia totul, fără discernămint. Firește, este definitivat pentru profilul rural al tînărului atitudinea față de îndat



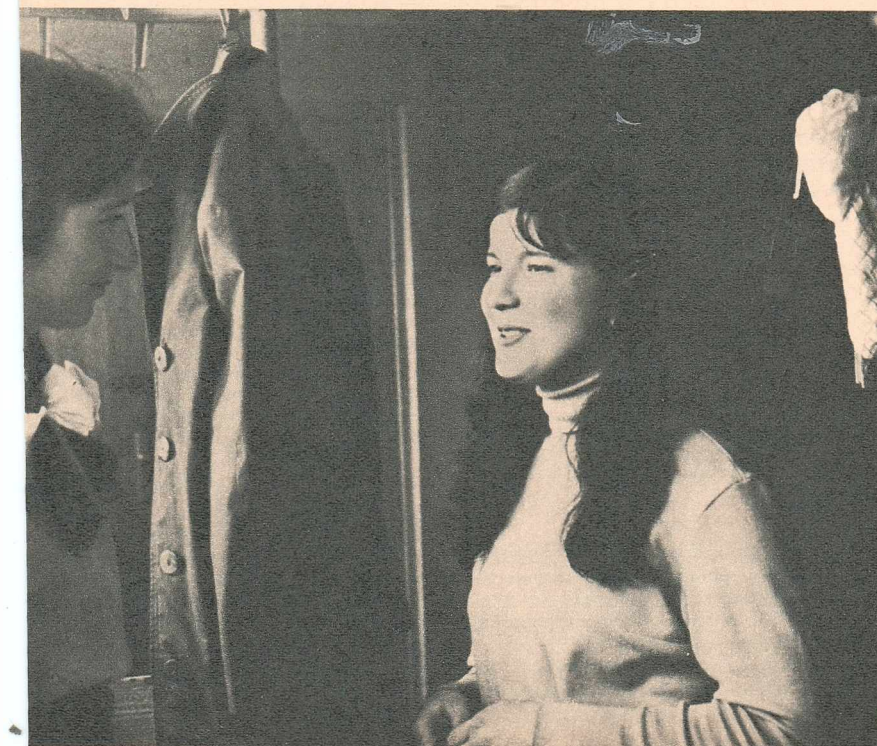
ririle și măiestria sa profesională. Dar aici se poate iarăși discuta despre afectiv și rațional în educația tinerilor.

După opinia mea, sociologia are un cuvânt hotărâtor și în lămurirea problemelor despre care discutăm. Și nu mă gândesc la soluții de moment — adică să cîrpinim pe ici, pe colo — ci la o rezolvare prin soluții de adîncime, care obligă sociologia să fie mult mai prospectivă decît pînă acum».

Am discutat despre ipoteza de proaspeți orășeni a celor care se depărtează de «gura satului» și cu pedagogi de la Grupul școlar al Ministerului Industriei Ușoare din Cluj. Da, mi s-a confirmat și aici că 70 la sută dintre elevi provin din mediul rural. Că majoritatea lor au un fond sufletesc bun, sînt silitori la învățătură, docili, și receptivi la formele de educație, mai puțin cei care stau în gazdă și scapă, după orele de program, controlului școlii. Am reținut, cu deosebire, din discuția cu directorul Grupului școlar, Ion Rotaru, și cu profesorul-diriginte Eugen Radui, că pedagogii nu pot face nimic pentru supravegherea elevilor în timpul liber, deoarece «strada este periferia mediului social, scena pe care joacă actori nenominalizați și unde regizorii — opinia publică — nu sînt suficienți ca să influențeze calitatea spectacolului».

Și-atunci ce-i de făcut, mă întreb eu, și vă întreb și pe dv., cititorii noștri? Orașul are străzi multe, cinematografe multe, baruri, bufete. Nu mai sînt porți și lavițe de pe care ochiul atent al lui badea lon să observe și să judece purtarea lui' cutare și cutare.

Așadar, discuția rămîne deschisă, considerînd, din capul locului, că în aceste rînduri noi abia dacă am abordat-o.



▲ Pită și slană tăiată cu brișca pe podul palmei. Lucrul la bandă și urbanizarea n-au anihilat încă vechile deprinderi. Așa că, în pauza de prînz...

◀ Suzănică și-a despletit cozile și cine știe dacă mîine-poimîine n-o întîlnim cu «permanent».

tehnică și alienare

de Henri WALD

Dezvoltarea tehnicii este menită să-i elibereze pe oameni de servituți, nu să-i subjuge. Însă dezvoltarea contemporană a tehnicii și a tehnocrației amenință să răstoarne raportul umanist dintre scop și mijloace. Formidabilele mijloace de producție și de comunicare din zilele noastre marchează cu adevărat un mare progres numai dacă nu diminuează, ci sporesc libertatea de creație a omului. Prin proporțiile și complexitatea ei, tehnica modernă are însă tendința să se autonomizeze, să se reifice, să se instrăineze de om, devenind un scop în sine, un «autoproiect» care dobîndește forța ocultă a unui destin. «Un proiect care n-are nici chip imediat identificabil, nici privire care să poată fi căutată și întîlnită, nici vorbire care să poată fi contestată, acceptată și întreruptă, contrazisă în vederea unei aproximări concrete a Adevărului și a Justiției, este adevăratul destin din spatele aparatelor destinului!»

În realitate, nu tehnica îl amenință pe om, ci modul în care este folosită. Anumite mijloace pot deveni uneori scopuri, însă, în ultimă instanță, tehnica este numai mijloc și omul este numai scop. «Toate instituțiile sînt umanizate în măsura în care sînt puse sub semnul întrebării prin dialogul social, care cîștigă în extensiune și în intensitate. În acest cadru de instituții, supus contestației și transformat pe calea dialogului, se țese rețeaua de acte și vorbe prin care subiecții se transformă și se reînnoiesc reciproc prin comunicare»¹

Alienare înseamnă pierderea libertății de creație și de decizie, dezalienare înseamnă recîștigarea libertății de creație și de decizie. «Adevărata dezalienare este creația; a se «dezaliena» înseamnă a se crea, a se crea pe sine însuși, a crea lucrări și opere; «a fi dezalienat» înseamnă a fi pus într-o situație favorabilă creării de sine prin sine și creării de lucrări și opere»². Trăim o epocă istorică în care au devenit la fel de posibile și de actuale atît dezvoltarea omnirii cît și distrugerea ei.

Orînduirea socialistă este superioară celor precedente deoarece, dezvoltînd în continuare tehnica și desființînd, totodată, deosebirile sociale în favoarea diferențelor individuale, poate să împiedice alunecarea mijloacelor de sub controlul scopurilor. Orînduirea socialistă este superioară celorlalte nu prin faptul că e o societate perfectă, ci prin faptul că e mai perfectibilă decît toate celelalte. Creșterea timpului liber în societatea socialistă va duce la democratizarea posibilităților de individualizare și la trecerea de la revoluție neîntreruptă la educația neîntreruptă și diferențiată.

Omul nu-și poate construi propria sa individualitate decît în și prin societate. El are nevoie de ceilalți pentru a transforma lucrurile naturale în mijloace naturale; el n-ar fi reușit să se opună lucrurilor, să le cunoască și să le transforme fără ajutorul celorlalți. Colaborarea socială a fost aceea care i-a permis omului să-și amîne reacțiile prezente în vederea unor acțiuni viitoare. Lucrurile din natură nu pot oferi omului decît substanța materială a mijloacelor culturale; dimensiunea lor ideală nu se poate forma decît prin relațiile interindividuale. Omul intră în legătură cu natura nu direct, ci prin intermediul societății în care trăiește. El se izbește atît de rezistența neutră a lucrurilor, cît și de rezistența intenționată a celorlalți oameni. Pe prima o învinge prin mijloacele de producție, iar pe cea de-a doua prin mijloacele de comunicare. În societatea capitalistă contemporană, în care domină proprietatea particulară asupra mijloacelor de producție și de comunicare, prelungirea timpului liber îi scoate pe oameni, din ce în ce mai mult, din angrenajul producției de masă, dar îi aruncă în angrenajul comunicației de masă. Socialismul are menirea să-i elibereze pe toți de exploatare și să realizeze condiții mereu mai favorabile luptei împotriva alienării.

Unitatea dialectică dintre individualitate și societate constituie un izvor permanent de alienare. Socialismul pune însă la dispoziția fiecăruia principalele mijloace de luptă împotriva alienării: dialogul, discuția, dezbateră. Numai prin confruntarea opiniilor pot fi armonizate țelurile individuale cu cele sociale. În socialism masa nediferențiată devine o colectivitate de individualități.

Dezalienarea este, așadar, un proces continuu. La dezalienarea absolută, ca și la adevărul absolut, nu se poate ajunge decît asimptotic, la infinit.

1) François Perroux, «Alienation et société industrielle», Paris, Gallimard, 1970, p. 33.

2) Ibidem, p. 126.

3) Ibidem, p. 121.

BLESTEMUL CERULUI SENIN

«Y 2-Q 2-B 2-C 1». În ziua de 6 august 1945, cerul Pacificului a fost brăzdat de semnalele «morse» care formau acest mesaj cifrat.

La 10 000 de metri înălțime, la bordul avionului B-29 «Straight Flush», maiorul Claude R. Eatherly ordonă sergentului radiotelegrafist Pasquale Baldasar să transmită «Y 2-Q 2-B 2-C 1».

Mesajul cifrat fu recepționat, la o distanță de 300 de kilometri, de caporalul radiotelegrafist al bombardierului «Enola Gay», care-l dădu imediat pilotului, colonelul Paul W. Tibbets jr. Ciudata înșiruire de cifre și litere fu recepționată și de operatorii japonezi de serviciu la centrul de recepție al marinei, situat în apropiere de Tokyo.

În ultimele săptămâni cele 81 de puternice receptoare ale centrului, creat pentru a asculta tot ce emiteau posturile americane, interceptaseră numeroase mesaje asemănătoare, pe care serviciul cifrului se străduia zadarnic să le descifreze. Singurul lucru pe care l-ar fi putut spune specialiștii japonezi era locul de unde se transmiteau ele, insula Tinian, din Arhipelagul Marianelor, și că erau emise de același operator pe care-l porecliseră, în glumă, reprezentantul «Societății Operațiunilor Noi». De aceea, un mesaj în plus, recepționat de astă dată din alt punct, nu-i impresionă prea mult pe operatori care, de altfel, se mândreau cu apartenența lor la o unitate de elită, Corpul de transmisiuni Yamatoda.

Pentru colonelul Tibbets, telegrama avea însă un sens precis: ea reprezenta condamnarea la moarte a orașului Hiroshima.

În dimineața aceea tragică, trei avioane meteorologice: «Straight Flush», amintit mai sus, «Full House», pilotat de maiorul Ralph R. Taylor, și «Jabbit III», comandat de maiorul John A. Wilson, executaseră o ultimă cercetare asupra celor trei obiective posibile stabilite pentru bombardamentul atomic: Hiroshima, Nagasaki și Kokura. Bomba atomică va fi lansată acolo unde vor fi condițiile de vizibilitate cele mai bune — glăsuia ordinul. Și, în ziua aceea, Zeul soarelui și al norilor și-a întors fața de la Hiroshima. Deși toată regiunea era acoperită de nori, deasupra orașului se formase o «fereastră» cu diametrul de 20 de kilometri, astfel încât Hiroshima s-a trezit sub un cer perfect senin, scăldat de razele generoase (...) ale soarelui.

Situația meteorologică mai bună la Hiroshima decât la Nagasaki și la Kokura l-a determinat pe maiorul Claude Eatherly să adauge, la sfârșitul buletinului meteorologic cifra 1, ceea ce în clar însemna: recomandăm obiectivul nr. 1 — Hiroshima.

«REPERAT OBIECTIVUL!»

În dimineața aceea, în afara orașului, cițiva

soldați din trupele de apărare antiaeriană observau cerul matinal și ascultau glasul aparatelor de detectare a sunetelor. La postul de pindă de la Matsunaga, aflat pe colinele de la est de Hiroshima, un pindar transmisese două rapoarte cartierului general. Unul la 8 și 6': «Două avioane în zbor spre nord-vest»; altul la 8 și 9': «Alt avion, la distanță de cițiva kilometri». La 8 și 14' telefonistul de la farul Nakano semnală apropierea unor avioane necunoscute dinspre Saijo spre Hiroshima.

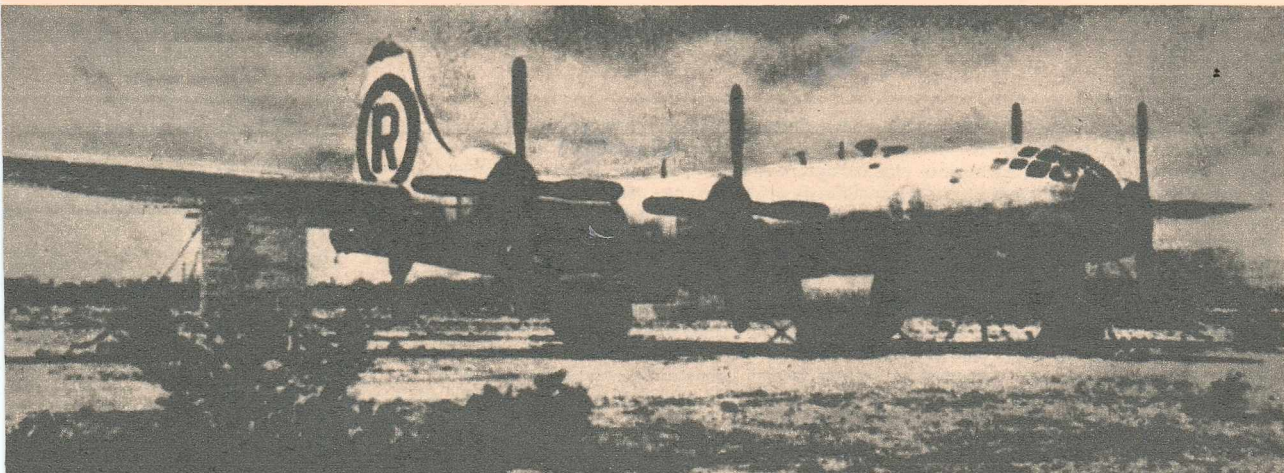
Artileriiștii postați în insula Mukay-Shima, în mijlocul portului Hiroshima, putură să vadă și ei două avioane care se apropiau la foarte mare altitudine. În timp ce le priveau, cele două bombardiere se separară brusc, exact la ora 8,15', 17'', pentru a face cale-ntoarsă: unul spre dreapta, celălalt spre stînga. Acesta din urmă lansă în același timp trei parașute, care începură să coboare lent spre pământ.

Două avioane. Unul dintre ele era «Enola Gay», comandat de colonelul Tibbets, care-și alesese cu grijă echipajul: Robert Lewis, pilot secund, Thomas W. Ferebee, bombardier, Theodore J. Van Kirk, navigator, Bob Caron, mitralior, Wyatt E. Duzenbury, mecanic de bord, Joe Stiborik, operator radar.

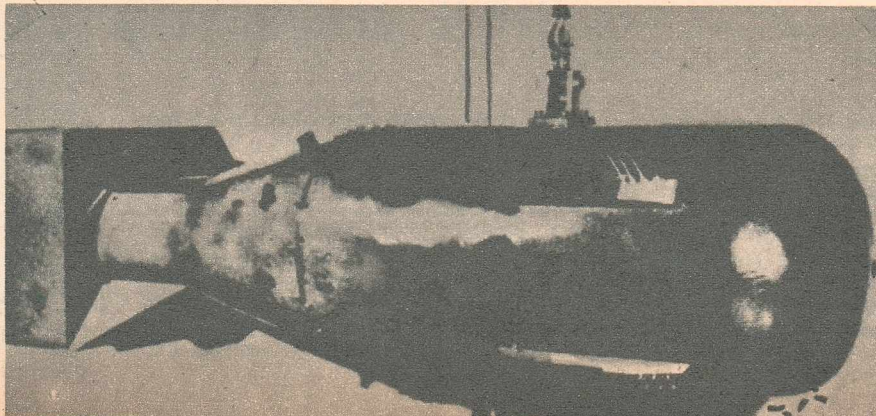
Colonelul Paul W. Tibbets, comandantul primului bombardier atomic, este același care a pilotat avionul care l-a dus pe generalul Eisenhower la Gibraltar, de unde acesta avea să comande operația «Torța» — debarcarea în Africa de Nord, la 8 noiembrie 1942. Tot Tibbets a comandat avionul cu care a zburat generalul Mark Clark, adjunctul generalului Eisenhower, înainte de a se imbarca pe submarinul cu care a debarcat, în secret, într-o noapte, pe țărmul Algeriei, pentru a pregăti operația «Torța».



Maiorul Ferebee. În ultimele 90 de secunde înainte de ora H, el a ochit și a declanșat dispozitivele de lansare a primei bombe atomice. Totul cu o precizie care a depășit așteptările...



«Enola Gay», avionul care a executat cel dintâi bombardament atomic din istorie.



«Băiețelul»

În afara echipajului, la bordul celui dintâi bombardier atomic, se mai aflau șeful echipei tehnice a bombardamentului, William S. Parsons, și adjunctul său, Morris R. Jeppson. Amândoi aveau misiunea de a amorsa, în timpul zborului, bomba.

Cel de-al doilea avion, «Great Artist», comandat de Chuck Sweeney, era un adevărat laborator zburător, la bordul căruia luase loc, alături de membrii echipajului, un grup de fizicieni, sub conducerea cunoscutului om de știință Luis Alvarez, de la Universitatea din California. Avionul era echipat cu instrumente speciale de măsurare a efectelor multiple ale exploziei atomice. Trei cilindri, de mărimea unor stingătoare de incendiu, încărcăți cu aparate de măsură și emisie de unde electromagnetice au fost lansați cu parașuta pentru a transmite la bordul lui «Great Artist» datele obținute.

Un alt avion, nr. 91, avea să vină la scurt timp pentru a fotografia și filma totul. Acum marea «experiență» putea să înceapă!

La 10 000 de metri altitudine, la bordul avionului «Enola Gay», Ferebee recunoscuse, prin vizorul său, fiecare detaliu al panoramei care se desfășura înaintea ochilor, perfect identică cu fotografiile aeriene pe care le studiasse de zeci de ori. Totul i se păru familiar. Cele trei limbi lungi de pământ care înaintau în apele golfului, cele șapte «degete» ale deltei râului Ota, ca și principalele artere de circulație ale orașului. O brumă ușoară făcea ca aerul să fie strălucitor. Ținta fixată era unul din podurile principale de pe cel mai larg braț al râului Ota. Podul apăru în vizor și, după cîteva fracțiuni de secundă, avea să se găsească în centrul acestuia.

— Reperat obiectivul! — exclamă Ferebee, declanșând dispozitivul de sincronizare a operațiilor care trebuiau efectuate în ultimul minut dinaintea atacului. După 45 de secunde el acționă semnalul avertizor care anunța că în următoarele 15 secunde bomba avea să fie lansată. În aceeași clipă, membrii echipajelor celor trei avioane au zăriră în câști acest semnal și își lăsară pe ochi ochelarii speciali de sudură cu care fuseseră

dotăți. Toți începură să numere secunde.

«BĂIEȚELUL», LA ORA 8 15' 17''

Ora 8 15' 17''. Tubul lansator de bombe se deschise automat. Aplecat înainte, Ferebee privea prin trapa transparentă bomba care părea să se desprindă de avionul. În aceeași clipă semnalul de avertizare încetă. «Băiețelul», astfel era botezată, cu un umor tragic, prima bombă atomică, lungă de vreo 3 metri și jumătate, lată de un metru și jumătate și grea de aproximativ 5 000 kilograme, începu să descrie o traiectorie aproape orizontală, apoi prînse a se clătina și pică spre sol. Ușurat dintr-o dată cu cinci tone, avionul «Enola Gay» făcu un salt brusc, astfel încît oamenii se loviră cu capetele de pereții carlingii.

În aceeași clipă, Kermit Beahan, bombardierul de pe «Great Artist», deschise tubul lansator de bombe lăsînd să cadă în vid trei cilindri din care în următoarele secunde se desfășurară cele trei parașute menționate mai sus. Acolo se aflau aparatele de măsură. Apoi, în aceeași mișcare, cele două avioane făcură brusc cale-ntoarsă pornind cu toată viteza spre est. Tibbets pică spre sol într-un unghi de 60°, înscriindu-se în același timp într-un viraj strîns de 158°. Fuzelajul avionului scrișni și se cutremură, executînd mișcarea care-i fusese prescrisă cu luni de zile înainte și repetată de sute de ori, pentru a se putea depărta cu maximă viteză de locul exploziei.

«Băiețelul» era reglat pentru a exploda la 43" după lansare. La bordul lui «Great Artist», Alvarez avea ochii ațintii asupra aparatelor de înregistrare. La bordul lui «Enola Gay», Joe Stiborik privea cu aceeași atenție ecranul radarului. În câști se auzi glasul colonelului Tibbets:

— Vezi ceva, Bob? — întrebă el.

— Nimic, domnule colonel — răspuse Caron, mitraliorul din coadă.

Jeppson număra cu voce scăzută secunde din clipa în care semnalul de avertizare se oprise: 39... 40... 41... 42... 43... Se opri din numărare și-și spuse deodată îngrozit: «N-are să explodeze!» Dar în aceeași clipă Caron, mitraliorul, aflat la postul său din coada avionului, văzu o enormă lumină violetă și deși purta ochelari negri fu silit să-și strîngă pleoapele. «Am să rămîn orb» — îi trecu prin minte. Numai cu cîteva clipe înainte privise soarele, care acum nu reprezenta mai mult decît un bec chior.

GIGANTICA MINGE DE FOC

Bob Caron privise drept în față o explozie care într-o infimă fracțiune de secundă se prefăcu într-o uriașă minge de foc în al cărei centru temperatura atingea 100 milioane de grade. Iată ce devenise «Băiețelul» la ora 8 și 16', luni, 6 august 1945, deasupra orașului Hiroshima.

Pentru cei care au trăit și au supraviețuit acestui moment, în care pentru prima oară omul a îndreptat împotriva lui însuși forțele elementare ale propriului său univers, cea dintâi senzație a fost aceea de a fi fost orbiți de o lumină fenomenal de pură și intensă, o lumină în același timp îngrozitoare și splendidă. Între detonație și șoc s-a scurs un interval pentru unii atît de scurt încît simțurile nici nu l-au perceput; alții au simțit un șoc și în același timp o spaimă îngrozitoare a pus stăpînire pe ei, împingîndu-i instinctiv să-și caute un mijloc de apărare. În orice caz, singura impresie relatată de martori a fost vizuală. Chiar dacă a existat un sunet, nimeni nu l-a auzit.

Unii nu au văzut decît «reflexe aurii» într-o lumină albă care le amintea de un enorm bec fotografic cu magneziu, care ar fi explodat deasupra orașului. Durata acestui straniu spectacol, descris în acest fel de martori, a variat după locul în care se afla fiecare dintre ei în clipa respectivă. Oricum, totul a durat doar cîteva secunde. Dar pentru mii și mii de locuitori ai Hiroshimei nu a durat nici măcar atît, pentru că au fost ucii instantaneu, prefăcuți pe loc în scrum de fantasticul val de căldură care a transformat centrul orașului într-un cuptor gigantic. Pentru alte mii s-au scurs una sau două secunde înainte de a fi ucii de milioanele de resturi de geamuri, lemănărie și zidărie care zburau prin aer, sau de a cădea striviți sub ruinele clădirilor distruse.

DR. OPPENHEIMER S-A ÎNȘELAT

Maiorul Ferebee vizase aproape perfect:

(Continuare în pag. 26)

pe ecrane

SUNETUL MUZICII

Curios cineast este și acest Robert Wise, cel de care atîrnă în bună parte soarta musical-ului în lume!

O dată la mințile tuturor cu acel violent «West Side Story», film ce asculta deopotrivă de legile artei lirice și ale tragediei, creație în care dansul și muzica, explozive și acaparatoare, umileau cuvintele, neîngăduindu-le să se atingă de sentimente; altă dată ne lasă să picotim în voie în fața unui film care își adună greu apele.

Un musical fără cîntece în cascadă (în ciuda titlului), fără savante și surprinzătoare dezlănțuiri coregrafice, pune la grea încercare puțină noastră experiență de spectatori, nu prea umblați la școala naivității prefăcute (căci asta este musical-ul, în ultimă instanță). Iar Robert Wise a investit o serioasă cotă de încredere în capacitatea dobîndită sau înnăscută de a privi cu uimire.

A apropiat prea mult și prea îndrăzneț filmul de basmul spus, nu cîntat sau dansat, iar pentru așa ceva nu sîntem pe deplin pregătiți. Deocamdată, ne plac mai mult poveștile cu «un bărbat și o femeie», cu un văduv care întilnește o văduvă pe o plajă părăsită; cele cu un colonel de marină, văduv cu șapte copii, și cu o guvernantă norocoasă par prea cusute cu ață albă. Ne plac basmele care mai seamănă, pe ici, pe colo, cu viața, în care plînsul e plîns, și risul e ris, nu convențiile enorme, în a căror horă trebuie să știi să intri.

Iată de ce filmul lui Wise poate dezamăgi și plictisi. Cu sau fără vina noastră îl luăm prea în serios, iar cineastul nu ne face cît trebuie cu ochiul. Muzica nu ne copleşte și n-avem chef să fredonăm nimic (în afară de Edelweiss, știut de altfel dinainte), dansurile așteptate sînt mai mult o zbenguială. Nu ne rămîne decît să urmărim povestea, bineînțeles banală și previzibilă (mă întreb însă dacă mai există ceva imprevizibil pentru noi, în lumea asta, și mă tem că nimic, începînd cu deznodămîntul filmelor lui Hitchcock și terminînd cu numărul locuitorilor de pe glob în anul 2400), să admirăm peisajele montane, năstrușnicile zburdalnicei Julie Andrews, distincția voit scorțoasă a lui Christopher Plummer. Rezistă cine poate, în general cei slabi din fire. Cinematograful, poate mai mult decît oricare altă artă, conțenează pe ei. Și nu face rău.

Magda MIHĂILESCU



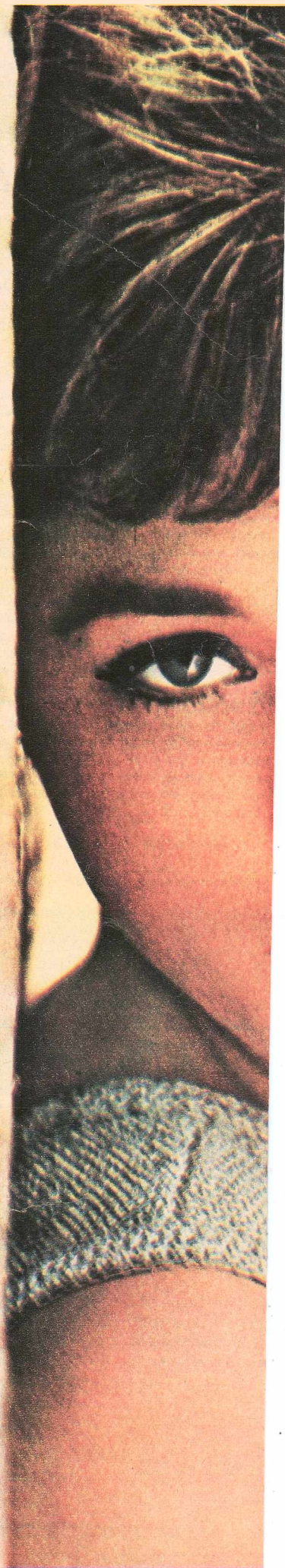
actori și roluri

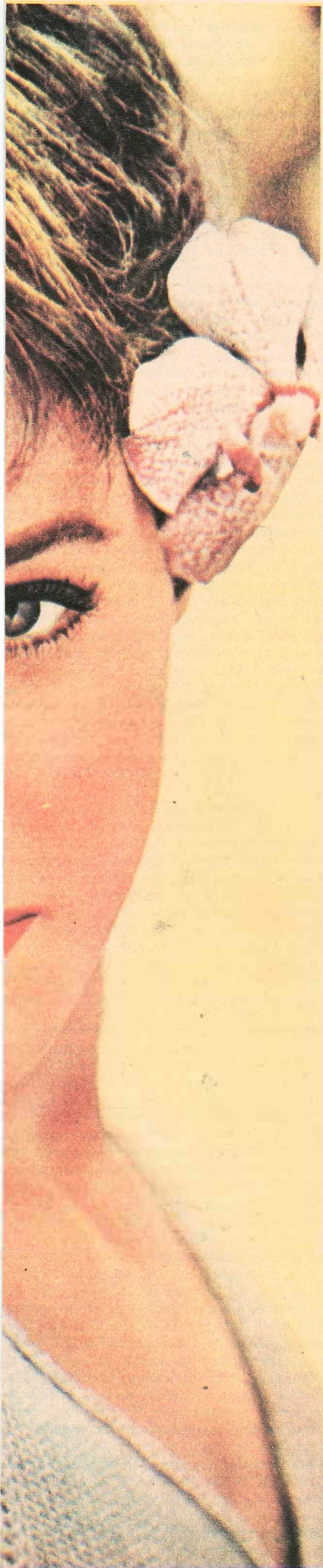
CHRISTOPHER PLUMMER

Văduvul cu șapte copii din *Sunetul muzicii* este Plummer, socotit, de cîțiva ani, unul dintre cei mai buni interpreți de teatru... shakespearian. De altfel, datorită unui Hamlet, considerat de-a dreptul genial, i se trage cariera cinematografică; în timpul unui turneu prin Europa cu *American Shakespeare Theatre*, actorul (canadian de origine) atrage atenția unor producători de film. Nu s-au înșelat. Privirea sa intensă, amestec ciudat de severitate și ușoară neluare în seamă a realității imediate, jocul stăpînit cu inteligență, au fost argumente suficiente pentru a i se încredința roluri de eroi puternici, ce trăiesc intens fiecare clipă. Așa ni-l amintim și noi din *Eddie Chapman* sau *Căderea Imperiului roman*. Pentru cei interesați, reproducem o declarație a actorului despre el însuși: «Cred că sînt un romantic de nevindecat și lumea mea interioară mă împiedică să fiu foarte atent. Din fericire, nu mi-am pierdut această calitate. Știu să mă retrag și chiar s-o iau la fugă cînd trebuie. Pentru că sînt actor, mulțumesc cerului că nu m-am născut june-prim: asta înseamnă că pot nădăjdui să descopăr în mine și alte posibilități neexplorate. Încerc să nu fac lucruri deșarte, vreau să fiu judecat numai după munca mea, nu simt nici o nevoie să fiu psihanalizat».

JULIE ANDREWS

Pare mai degrabă o secretară drăguță, bucuroasă că a găsit o slujbă bună. Această față înaltă, cu nasul în vînt, a amenințat însă serios box-office-ul Elizabeth Taylor și al Audrey-ei Hepburn, gloriile consolidate ale filmului american. Spre deosebire de Plummer, a urmat drumul Anglia-S.U.A. Venită la New York cu o trupă londoneză, Julie Andrews cîștigă o rapidă simpatie. Un producător se încumetă să o solicite pentru spectacolul de pe Broadway cu *My Fair Lady*. Cu tot succesul dobîndit, cînd casa Warner Bros a hotărît să realizeze filmul, nu a avut curajul să lase rolul pe seama unei actrițe aflate la început de drum, drept care a ales-o pe Audrey Hepburn. Dar numai cu doi ani mai tîrziu, Julie Andrews avea să-și lege numele de cel al musical-ului *Mary Poppins*, debut strălucit, ce i-a adus un Oscar pentru interpretare. S-a spus atunci că «după Audrey Hepburn nici o altă actriță nu a cucerit atît de deplin Hollywoodul». «Din acel moment — mărturisește vedeta — totul s-a schimbat definitiv pentru mine».





telegrame

● Cartea lui Alberto Moravia «Dragoste conjugală» va fi ecranizată de soția sa, regizoarea Dacia Maraini. Rolul principal va fi interpretat de Macha Meril iar finanțele filmului sînt asigurate de soțul actriței, producătorul Gian Vittorio Baldi. Un film de familie, nici mai mult, nici mai puțin.

● Peste patru luni — sîntem înștiințați — Gina Lollobrigida (fotografia nr. 1) va debuta pe Broadway, într-o comedie muzicală.

● Romain Gary, romancierul trecut cu toată convingerea în tabăra cineaștilor totali, își transpune pe ecran povestea polițistă «Pericol total». Protagonistă — Jean Seberg.

● Alexandra Stewart, Michel Piccoli și Frédéric de Pasquale sînt parteneri în filmul «Cerulea este albastru», ale cărui turnări vor avea loc în Irlanda.

● Franța va fi reprezentată la Festivalul de la New York (începutul lui octombrie) de filmele «Vîntul de est» al lui Godard și «Tovarășii» de Karmitz.

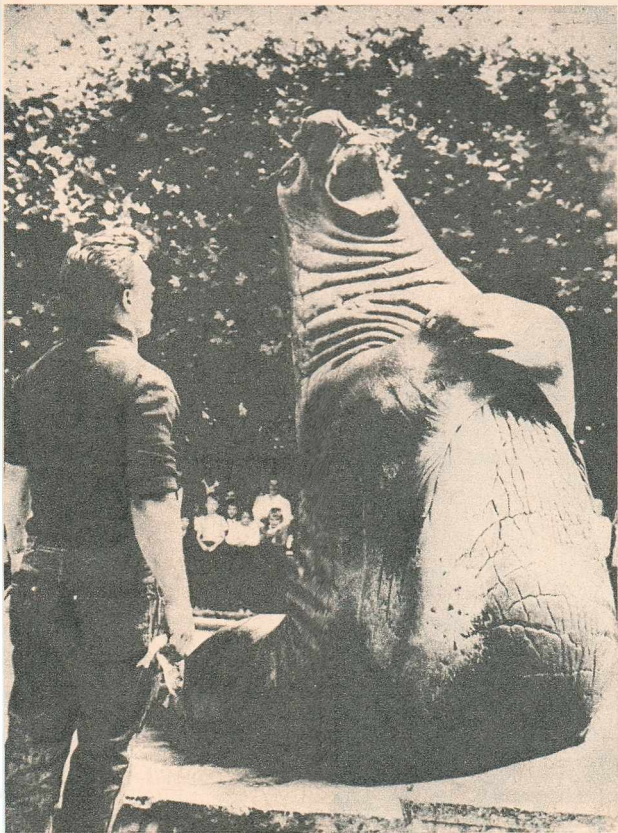
● Actorul numărul 1 al cinematografului japonez, Toshiro Mifune, se află în fruntea distribuției pe care Tadashi Sawashima și-a alcătuit-o pentru filmul «Banda de asasini».

● Show-ul Lizzei Minelli (fotografia nr. 2) la Paris s-a bucurat de un asemenea succes încît a fost transpus în întregime pe peliculă de către François Chatel.

● Jerzy Skolimowski realizează în Anglia filmul «Starting out», o incursiune în lumea adolescenților. În rolurile principale apar Jane Asher și John Moulder Brown. Într-o apariție episodică — Diana Dors.



de Teodor MAZILU



bună glumă!

Îl cheamă Tristan, elefant de mare, prin naștere, și pensionar al grădinii-zoo din Stuttgart, prin ocupație. Semne particulare: îi plac bancurile, de care se amuză copios (precum se vede și din imaginea de față!).



ale vieții valuri!

Când zebra face un pas greșit (deh! se mai întâmplă chiar și la zebre), și când don-juanul care a dus-o în ispită este un măgar (în cel mai propriu înțeles al cuvântului!), rezultatul este ce se vede: un hibrid căruia la zoo din orașul japonez Asahigawa, unde a venit pe lume, i s-a dat numele de dobra.



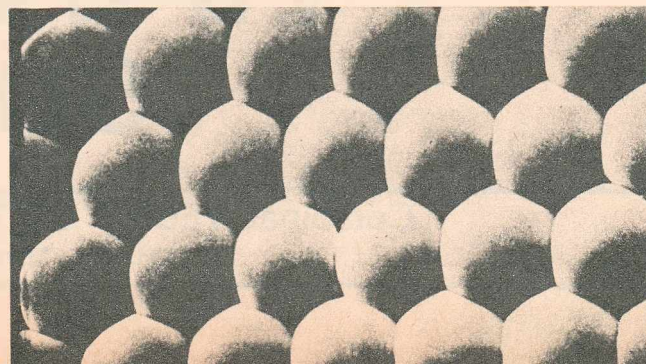
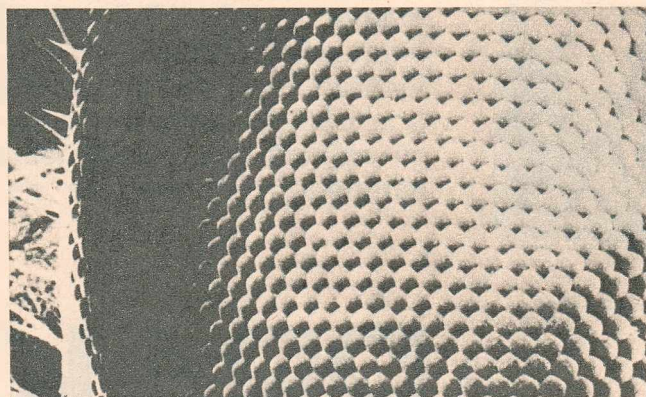
noptile iguanei

Acei din dv. care ați citit piesa sau ați văzut filmul — cu același titlu — v-ați închipuit oare că iguana arată așa? Această reptilă, originară din America de Sud, prezintă și un mare interes științific: ea a rămas, practic, neschimbată din timpurile preistorice pînă azi. Privind-o, avem impresia că o fabuloasă «mașină a timpului» ne duce înapoi cu milioane de ani...

Cît timp aveți nevoie pentru ghicit? Un minut? Se acordă zece minute? Se aprobă. Un ceas? N-avem nimic împotrivă. Fiindcă — mai mult ca sigur — câștigătorii vom fi tot noi, care propunem șarada fotografică.

Răspuns: un ochi de muscă mărit (foto 1) de 70 de ori și (foto 2) de 700 de ori. Impresionantul joc de volume a fost realizat grație unui nou procedeu de microscopie electronică, stereoscan, a cărui valoare constă nu în gradul de mărire, ci în efectul de contrast care permite o cercetare temeinică a obiectului în condiții apropiate de cele obișnuite.

fotoghicitoare



**DIABOLII
UMBLĂ
CU
CHETA**

N-ați văzut niciodată diavoli care cerșesc?

Eu am văzut adeseori diavoli cerșind. De cîte ori îmi imaginez un tip diabolic îl și văd făcînd o chetă, cu toată disperarea și cu toată seriozitatea. Între cerșetorie și satanism e o legătură mai strînsă decît s-ar părea la prima vedere... Cînd văd un cerșetor, văd deja coada dracului. Cînd văd coada dracului am deja în față un veritabil cerșetor. Am văzut figuri care se vroiau demonice și care, săracele de ele, făceau orice pentru un păturaș de rom... Așa, satanici cum erau își așteptau bacșișul cu un spirit de disciplină cum rar mi-a fost dat să văd...

Indivizi care se vor demonici, indivizi care se vor fascinanți. Sînt de fapt indivizi care au în cel mai înalt rang darul cerșetoriei.

Asta e situația. Nu poți să fii demonic dacă nu întinzi mîna și-l implori pe vecinul tău să-ți ofere toată considerația lui.

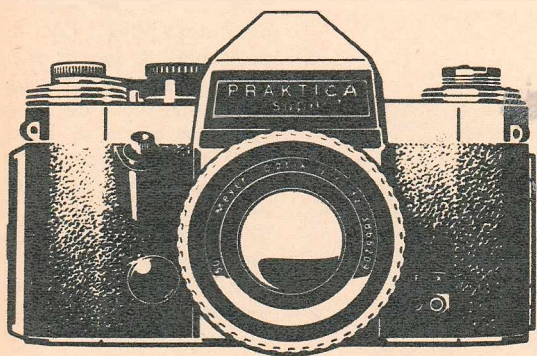
Dintre toate figurile, cele așa-numite demonice mi se par cele mai demne de plîns... Căci nu e simplu de loc să zîmbești satanic toată ziua-bună-ziaua. Nu e de loc la îndemîna oricui să îngrozești oamenii prin cinismul tău. Ai chef, n-ai chef, n-ai încotro, trebuie să fii neapărat diavol, permanent și sistematic.

Individul care se vrea demonic trebuie să uimească, asta-i situația, prin sîngele lui rece... Chiar cînd dîrdîie de frică el, săracul de el, micuțul de el, pîrlitul de el, pricîjitul de el, trebuie musai să se arate stăpîn pe situație... Vorba aia: nu poți să fii diavol și să te pierzi cu firea. Nu mai ai nici un haz.

I-au căzut dinții. Tot demonic a rămas. I-a căzut părul. Tot demonic a rămas. L-a părăsit soția. Tot demonic a rămas. Ce să facă și el? Să se reprofileze la bătrînețe? Altă meserie nici nu știe.



...știți
ce
înseamnă
Scharf
?



La o întrebare clară, un răspuns univoc! Fotografii pe care le obțineți cu PRAKTIKA SUPER TL, un aparat cu renumita măsurare interioară PENTACON, cu ajutorul unui dispersor de raze și a focalizatorului de lumină. Măsurarea precisă a timpului de expunere prin obiectiv legat de toate calitățile veritabilului monoobiectiv cu oglindă-reflex, garantează maximum de claritate a imaginii — garantează fotografii de claritatea oglinzii.

Veritabil aparat de fotografiat pentru formatul 24x36 monocular cu oglindă-reflex, măsurare interioară cu ajutorul dispersorului de raze și focalizatorului. Obturator cu perdea cu timpi de expunere de la 1 s până la 1/500 s și B. Lentilă Fresnel cu raster microprismatic și cîmp inelar cu disc mat, obiective intersanjabile, accesorii universale.

PRAKTIKA super TL

PUBLICOM

Combinat VEB PENTACON DRESDA
REPUBLICA DEMOCRATĂ GERMANĂ

Bucureșteanul, vara, are nevoie de agrement teatral tot astfel cum la Constanța sau Mangalia se așteaptă și se gustă în calendarul estival jocurile de artificii din porturi. Sălile bucureștene fără revistă sînt de neconceput, ca și duminicile fără fotbal în toamnă sau primăvară. Oricine se poate convinge cum este luată cu asalt Grădina «Boema» la ora cînd puterea de hipnoză a televizoarelor scade simțitor în favoarea grădinilor de orice fel. Spectatorul însetat de recreație, de locuri în stal cu adieri de vînt, de o țigară fumată cu ochii pe Margareta Pîslaru, predă controlorului biletul împreună cu pofta sa de ris, de melodii, de ritmuri și culori. Dacă la «Boema» se dă tircoale «biletului în plus» pentru Sonatul lunii, producție a Teatrului satiric-muzical «C. Tănase», același lucru se petrece și în fața sălii Savoy unde Teatrul de estradă din Deva prezintă în turneu revista Apollo la Deva. Să aruncăm o privire asupra acestor două reprezentații.

Sonatul lunii

Despre revista cu acest titlu bizar am auzit discutîndu-se favorabil, iar frecvența publicului probabil că este liniștitoare pentru toată lumea, de la autorii acestei reviste pînă la mai marii instituției cu sediul în Savoy.

Mărturisesc de la început că la terminarea spectacolului am plecat cu sentimente și reacții foarte amestecate. Am ris dar m-am pomenit adeseori și ursuz, am aplaudat cerînd «bisuri», dar numărăm stelele de pe cer la cite un interpret sau număr de ansamblu, îmi reconfirmam vechi simpatii, dar preferam, nu o dată, să-mi «comut» atenția pe sonorități și imagini cu totul străine de obiectul reprezentației. Am mers din plin cu unii interpreți de cuplet sau de muzică ușoară, dar m-au surprins și aici jalostul, lipsa de calitate, vulgaritatea, conștientă potrivit căreia «orice merge cu orice».

Teatrele bucureștene nu și-au găsit încă formula stagiunii estivale «la concurență», ar Adamo a concertat numai patru seri. ar cererea este atît de mare... În conținutul acestei cereri, cred că s-a trecut ușor pe îngă exigența marii reviste de vară, reprezentativă nu numai pentru programul și repertoriul Teatrului Tănase, dar pentru nșuși peisajul spiritual al Capitalei într-un nomenclatură determinat. S-a scontat pe prezența de mare prestigiu și popularitate ale genului și foarte bune sînt într-adevăr aparițiile unor Puiu Călinescu, Margareta Pîslaru sau Mihaela Mihai. S-a știut că publicistul și umoristul Sașa Georgescu are un nivel sub care nu coboară și, într-adevăr, textele ale asigură o linie de plutire spectacolului. Dar cită sărăcie în montare, sărăcie lucie, în decoruri presupuse și costume transformate, probabil, «la grămadă» din magazine, și asta într-un teatru care se numește Tănase, evocînd pe firmamentul său cel mare animator al revistei (care era, nu mai puțin decît continuatorii săi, și un om de faceri), dar știa că biletul plătit de spectator este un contract cu trupa sa și că o trupă de revistă fără fast, eleganță, strălucire, ei da, fără bogăție, ar avea gustul ălcii al cvasului în care nu s-au pus tafide. Culmea e că în *Sonatul lunii* sărăcie

devine program, propunîndu-ni-se «o formulă ce se îndepărtează de la schema concertului-spectacol», cu alte cuvinte hai să ne jucăm de-a improvizatia, cu decoruri «funcționale» și costume ca să fie.

Iertăciune, dar acesta este un truc. Fiindcă, ori improvizatia s-ar fi ordonat riguros și amezător în materia spectacolului, ținînd loc și de cald și de rece, ori farmecul și avîntul liniei de balet, muzicalitatea orchestrei, grația spirituală a comperajelor, ar fi supliniți absența altor atribute ale revistei. Dar nu se întîmplă nici una, nici alta. Ceea ce nu înseamnă că trebuia făcut un program din risipa mijloacelor materiale. Dar nici așa...

Mai ales că un asemenea punct de plecare a atras după sine și alte concesii: o trupă de balet — nu mă refer la soliști — la care lipsește nu numai profesionalismul, dar în egală măsură și farmecul fizic și, ceea ce este poate mai grav, la care se citește, cu rare excepții, lipsa de poftă de a dansa, plictiseala, cum să spun, trupul ici, gîndul colea... Și o orchestră amorfă, acompaniind fără personalitate, și care în mod normal trebuia să susțină și acele tablouri coregrafice desfășurate pînă la abuz în sunetele hîrîite ale benzii de magnetofon.

Citeva cuvinte despre scenariu. Principala autor, Sașa Georgescu (cărui i s-a alăturat în bine Puiu Călinescu), își are «standingul» său, iar monoloagele și «pilulele» lor au de cele mai multe ori și haz, și adresă satirică. Aria critică este însă extrem de limitată, aceleași cîteva moravuri din rîndul cărora nu lipsește nici gălăgia la blocuri, nici vinzătorul șperțar, nici fostul malagambist astăzi «hippy». Foarte bine, cită vreme asemenea moravuri persistă. Dar să nu ni se spună atunci în programul de sală, ca justificare a titlului *Sonatul lunii*, că «actorul de revistă este un bufon modern, cu imensa diferență că poate și trebuie, nestînjinit de nimeni, să spună ce vrea». De altfel cînd se încearcă și o variație la ceea ce constituie «cail de bătaie» tradiționali, nu sînt sigur că țintele sînt cel mai fericit alese. Autorii încearcă, de pildă, să ridiculizeze formațiile muzicale care prelucrează în aranjamente moderne melodii și texte folclorice sau texte ale clasicilor poeziei noastre. Nu contestă nimeni că au

fost și încercări rizibile, simple mimetisme la curente din afară, dar nu acestea au dat tonul, pe de o parte, iar pe de altă parte o satirizare în bloc a acestor tendințe nu mi se mai pare o simplă chestiune de gust, ci mai curînd o lipsă de receptivitate la ceea ce este cu adevărat valoros în căutările tinerilor muzicieni de la noi ai genului. În orice caz, am să prefer chitarele «Sincronilor», care au adaptat, potrivit concepției lor, vechi române cu iz folcloric, platitudinii cu care se achită de rolul său orchestra în *Sonatul lunii*. Și am să prefer preocuparea mai mult decît meritorie a unor formații ca «Mondial», «Coral», «Olimpic», «Roșu și negru» de a pune pe muzică versuri de Eminescu, Minulescu și Topîrcăanu, textului absurd în care o cunoscută cîntăreață deplînge o țigară aprinsă cu suflul ei și fumată prea repede de partener, text în care interpreta este silită să pronunțe substantivul «vreme» cu accent pe ultimul e ca să iasă la rimă și la cadență. Nu împărtășesc ghidușia autorilor de a se situa pe punctul de vedere mucalit al lui «Badea Gheorghe» și cînd trebuie, și cînd nu trebuie.

Spectacolul pare a fi fost lucrat de regizorul B. Fălticeneanu pe întuneric, altfel nu se explică de unde atîta lipsă de gust, de spirit ordonator, dacă nu de fantezie, de unde impresia de «fușerit» pe care succesiunea numerelor o degajă. Ca notă generală se aliniază în fața microfoanelor ba un solist, ba un cupletist, anunțați de comperaje nesărate și intrerupți din cînd în cînd de mișcări coregrafice, cel mai adesea greoaie și obositor de convențional, semnate de N. Sever și Sandu Feyer.

Cum însemnările de față se limitează la cîteva puncte de vedere, mă voi mărgini să subliniez doar ce mi s-a părut excepțional în aspectul calitativ al acestei reprezentații.

În primul rînd protagonistul, Puiu Călinescu. Ca și Birlic, Puiu Călinescu este o experiență unică și irepetabilă, fiind supus unor legi fizice proprii și posedînd un cod de semnale comice pe care le-a inventat singur, cizelîndu-le cu mîgălă. Mimîndrăcit, își temperează brusc «paranoia» pentru a rosti lucid un monolog conținînd reflexii mai mult amare; el comentează cel mult zîmbînd, în timp ce sala clocotește de ris. Apare și dispăre cu o viteză de transformare, conturînd un șir de portrete cu o putere de sintetizare pe care am văzut-o numai la Raikin, dar mijloacele sînt ale sale. Cred că Puiu Călinescu a făcut o breșă în propriul manierism, aducînd în monologul pomenit și în portretizarea țambalagiului dintr-un scheci, altfel banal, o notă de melancolie și omenesc foarte aproape de poezie.

A cîntat Mihaela Mihai și a cîntat cu un glas generos, cald, voios sau patetic. Prezența sa scenică a cîștigat în simplitate, în degajare, aș spune în tinerețe, tocmai prin renunțarea la gesturi și atitudini studiate de ingenuă cînd sfioasă, cînd sofisticată.

Am admirat-o fără rezerve pe Margareta Pîslaru, chiar dacă textele melodiilor originale nu erau la înălțime. Margareta se confundă cu cîntecul, conturînd o idee, un sentiment și ritmul lor interior într-un timbru pătimaș, pătruns de simțirea unei artiste autentice care are într-adevăr ceva de comunicat.

Apollo la Deva

De ce *Apollo la Deva*? Pentru că *Apollo* rimează cu *Deva*, mi-a răspuns un prieten glumind. N-a fost o simplă butadă, văzuse spectacolul. Într-adevăr, la scenariul acestei reprezentații, semnat de Banu Rădulescu, nu știi ce să deplîngi mai întii: conformismul și banalitatea temelor sau lipsa de duh pe care nici praful de gidilat nu l-ar putea reanima. Cît despre titlu, el vrea să se înscrie într-un subiect cu zeități și muze, asta așa, pentru luatul ochilor.

Cu toate acestea turneul estradei din Deva ne-a pus în fața unui spectacol-șoc în cel mai bun înțeles al cuvîntului. Textele au din fericire o pondere redusă, făcînd loc unui mod de abordare a mijloacelor revistei cu totul deosebit de rutina, clișeele și stagnarea manifeste în producțiile curente ale genului. Conceptul îndrăzneț, slîdînd reguli de mult incremenite în tiparele revistei, dar propunînd soluții noi, spectacolul este străbătut de neastîmpărul unui tînăr regizor din echipa Televiziunii, Alexandru Bocăneț. Probabil din dorința de a fi spiritual, cronicarul «Informației Bucureștiului» sacrifică de dragul unui calambur ceea ce ar fi putut să fie o judecată de valoare, scriînd că «Estrada din Deva ne... Averty-zează». Este adevărat, în concepția lui Bocăneț, revista nu mai poate subzista ca pe vremea tramvaiului cu cai, ci, dimpotrivă, ea trebuie să țină pasul cu varieté-ul modern, cu «mass-media», cu infinitele posibilități de combinare și comunicare ale imaginilor de către televiziune în primul rînd. O colaborare uimitoare prin unitatea de concepție și rezultatele sale între regizor, maestrul de balet Oleg Danovski (asistat de Titus Burducea), compozitorul Vasile Vasilache-jr., care semnează direcția muzicală, și scenograful Ion Ipser (secondat de Ion Bozeșan), oferă o succesiune de imagini și ritmuri care nu copiază, ci iau act în mod creator de existența unor Averty sau Bêjart. Mai curînd sau mai tîrziu se va vedea că acest lucru — esențializarea imaginii, foamea de imagine — este inevitabil în evoluția spectacolului-concert de la noi.

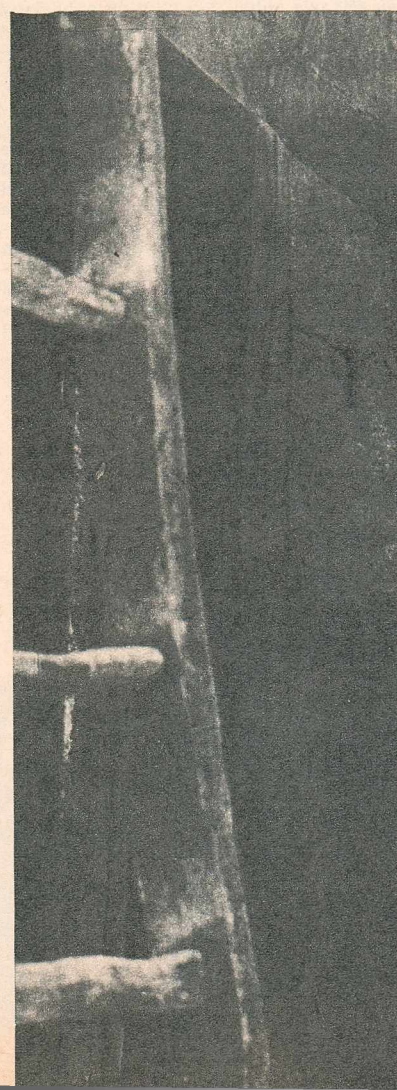
Caracteristică în *Apollo la Deva* este obsesia mișcării, a interferențelor ritmice, plasticizarea extremă a întregului mecenism, vizualizarea în planuri multiple, viteză, ritmul, perfecta sincronizare. Accentul principal este dat de balet (conducerea teatrului trebuie fericită pentru alegerea și ținuta profesională a trupei de balet), de un șir de momente coregrafice excelente prin actualitatea și rafinamentul expresiei. Dar baletul, ca și ceilalți interpreți, fie ei cîntăreți sau «proziști», formează un tot în care limitele de specializare aproape se șterg, fiind totodată excluse prezențele neutre, gesturile ne semnificative, atitudinile de repaus în planul doi. Orchestra susține o masă sonoră aproape neînteruptă și contrapunctează acțiunea, luminile joacă pictînd, decupînd și reverberînd, costumele, croite suplu și stilizate în desen și culoare cu un gust neîndoelnic, se schimbă generos.

Este adevărat că nu toate soluțiile artistice trec rampa. O primă scenetă alternează cuvîntul cu mișcări de balet și pantomimă, dar într-un mod prea ermetic, iar subțirimea ideii de montare se deturneză în șaradă. Mișcarea imprimată unor interpreți ai momentelor de comedie este cîteodată artificială și ea obosește în raport direct proporțional cu puerilitățile de care abundă textul. Expresivitatea urmărită în prezența scenică a interpreților de șlagăre poartă pecetea riglei de calcul, dar aici e vorba și de posibilitatea cîntăreților înșiși de a topi în ei gestul și atitudinea indicată de regizor.

Importante însă rămîn căutarea, refuzul inerției, dovada care se face că o nouă generație de creatori ai revistei bate la porțile afirmării.

Emil MANDRIC





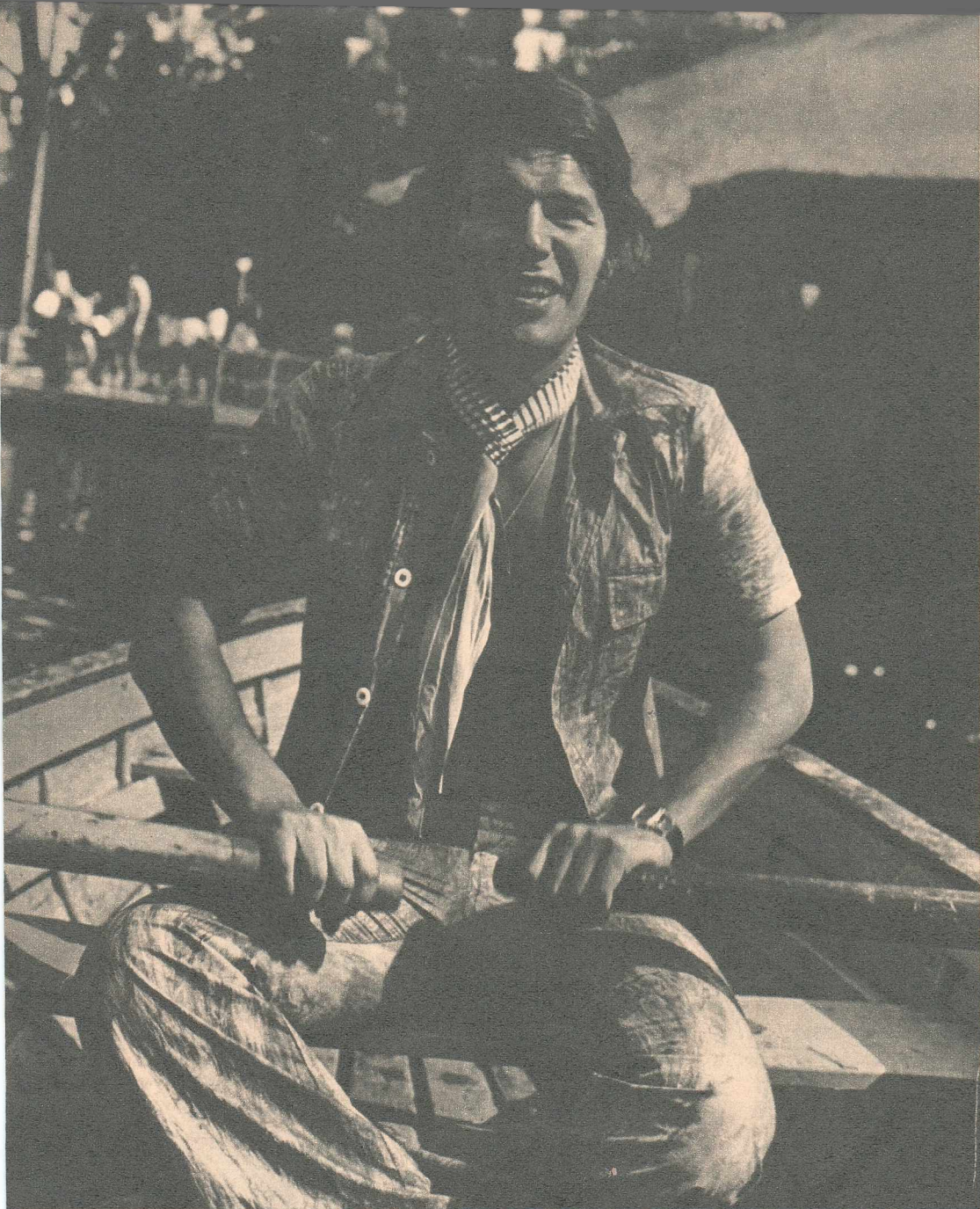
CU ADAMO PRIN BUCUREȘTI

Fotoreportaj de S. STEINER

Într-o vreme în care puțini își băteau capul să întoarcă romantismul către noi, când pe întinse teritorii ale muzicii ușoare se făcea mult prea mult zgomot pentru nimic, Adamo a hotărât de unul singur să ne aducă aminte de frumoasele melodii de altădată, de lirismul cel de toate zilele. S-a spus despre iubitorii lui că îl aplaudă cu mîna stîngă peste mîna dreaptă a bunicii. Fie și așa, dacă «Tombe la neige», «La nuit», «À vot bon coeur monsieur», «Viens, viens ma brune» sînt în stare să mîngîie sufletele tuturor generațiilor. La București l-am aplaudat cu toții, i-am mulțumit pentru rîvna cu care apără noblețea muzicii ușoare și, în răstimpul dintre două recitaluri l-am urmărit — împreună cu echipa Televiziunii — de-a lungul unor plimbări.

Impresiile fixate de aparat sînt aceleași cu cele ale ochiului nostru: un băiat cuminte, dornic să cunoască locuri necunoscute, nu o vedetă care pozează din unghiuri favorabile.





mapamond'70

de Ioan GRIGORESCU

NOH, KABUKI ȘI... HARUNI

(Periplu japonez)

În lumea artelor din Ginza regășesc profilul acelei Japonii veșnice, ca în arhitectura clasică, în grădinile de piatră, în teatrele tradiționale Noh, Kabuki și Buraku. Teatrul Noh este cea mai veche formă de spectacol japonez. Ca și Kabuki sau Buraku (teatru cu oameni-păpuși, teatru al simbolurilor, al măștilor și costumelor fastuoase sub faldurile cărora se ascund mînuitorii — oameni puși să dea uriașelor marionete viață din viața lor, sentimente omenești și emoție din propria lor simțire), Noh se adresează numai inițiaților. Două categorii de spectatori: un public autohton, format din vechea generație, și turiști străini care, după ce au trecut prin marile cabarete ale Megalopolisului, pe la băile cu «speișal masaj», pe la localurile cu gheișe și riokanele cu aer condiționat, socotesc că nu au văzut Japonia dacă nu s-au extaziat din snobism la un astfel de spectacol. De altfel, tururile Tokyoului «by night» includ în mod obligatoriu în itinerarul autocarelor radioficate, alături de un Takarazuka, un Suzuki (restaurant unde se mănincă pește crud și tempura cu saké), un fragment de spectacol Noh sau Kabuki.

La Noh, totul este ritual, simbol, stilizare. Scena, care are drept fundal un pin pictat pe vioriu, reprezintă ipostaza lumii dintre cer și pămînt. Orchestra, așezată sub pinul maiestuos, susține partea cîntată și vorbită a dramei, actorul principal poartă o mască de lemn cu suris de Buddha, iar rolurile feminine sînt interpretate de bărbați, în travesti. Măștile indică sexul, vîrsta și caracteristicile eroilor.

Spectacolul descinde din cea mai veche formă de teatru nipon, practicat cu șapte-opt secole în urmă la curtea imperială. Bogăția și strălucirea costumelor dau scenei un fast neasemuit. Majoritatea pieselor sînt drame istorice și alegorii cu personaje de fabulă. Dansul cu mișcări de ritual, pasul cu inflexiuni ale genunchilor în unghiuri drepte sau cu mers mărunt pe tatami, transmit starea sufletească a personajelor în exprimarea căreia se adaugă gestul, evantaiul și pelerina. Nimic nu s-a schimbat în stilul său, de mai bine de patru secole.

Kabuki rămîne însă marea teatru-operă al Japoniei, adevărat maraton scenic cu spectacole de cinci-șase ceasuri în care se succed cîte trei sau patru piese. Aici scena are o vastitate panoramică, cu o prelungire în adîncul sălii pe care își fac intrarea actorii. Ca și la Noh, rolurile feminine sînt interpretate de bărbați. O lume stranie, fascinantă, descînsă direct de la curțile Shogunilor din evul mediu, cu întîmplări întotdeauna tragice, cu sinucideri patetice prin aruncări în craterele vulcanilor, sau sobre dar sîngeroase, prin harakiri. Machiajul actorilor este extrem de pronunțat, apropiind expresia vie de semnificația și simbolică măștii.

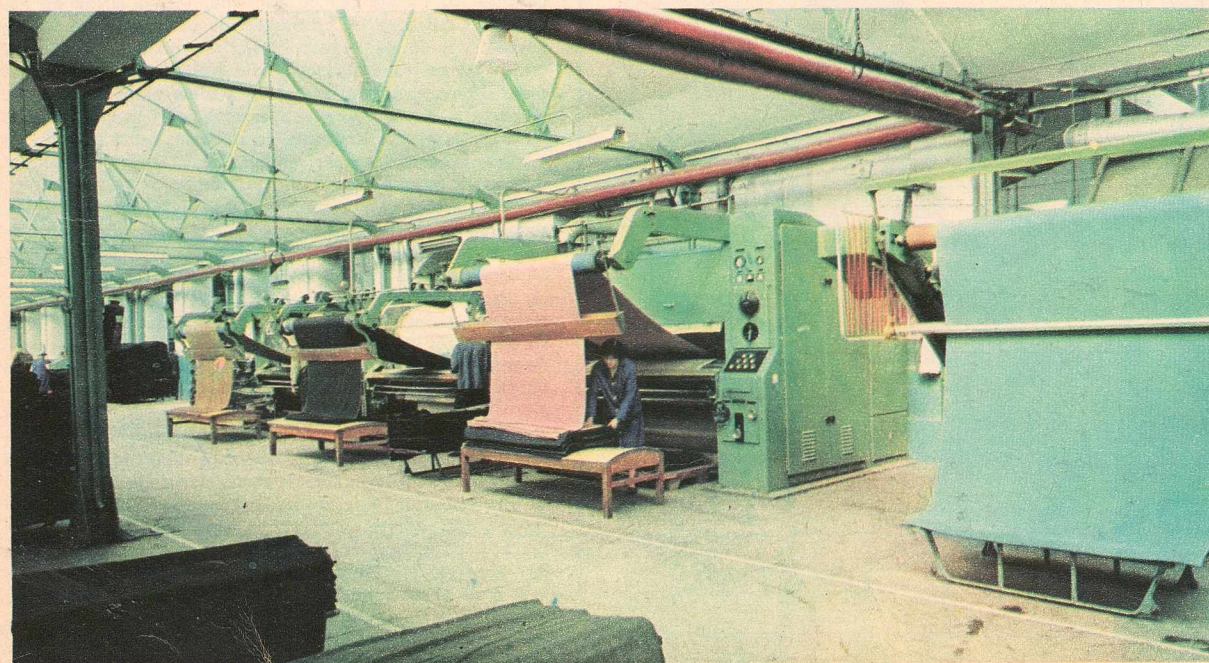
*

Piața Haruni, situată la capătul dinspre est al Ginzei, la cîteva pași de Kabukiza, este stomacul Megalopolisului, locul unde, pe doi kilometri de cheiuri, i se descarcă hrana cotidiană. Tot ce marea poate oferi comestibil, de la plancton și alge, la crabi de Kamceatka și balene albastre, se descarcă din sute de pescadoare și vase frigorifice. Domină thonul și peștele oceanic. Adevărați porci de mare, înșirați pe pavajul cheiurilor ca niște piîni uriașe cu străluciri de oțel, thonii, cu carnea lor densă, generoasă, se vînd la licitație, cu bucata sau cu partizile, într-o larmă de nedescris. Crustacee vii, cu mișcări de pîianjeni amortiți de lumină, căpițe de vegetație marină, maldăre de scoici, coșuri cu castraveți pescuiți din mîlul marin, rechini și pisici de mare, caracatițe cu tentaculele pline de ventuze, languste și valuri de creveți, care se vînd în cornet și se mănincă fierți, ca semințele de dovleac, calcani turciți ca tipsiile, broaște țestoase, anghile cu șapte vieți, zvicnind șerpește în mîinile negustorilor, stridii bolovănoase și melci, cal de mare și raci pămîntii, toate viețuitoarele marine sucombă pe masa devoratoare a Megalopolisului. Din vînzarea unui thon de o sută de kilograme trăiesc cîteva familii: pescarii care l-au prins în plasă, angrosiștii, mi-grosiștii, tarabagii care l-au disecat și au umplut o tejghea întregă cu carnea și măruntaiele lui, și birtașii mărunți care-l vînd cu dumaticatul. Înot prin mîzgă de pește, îmi scutur hainele de solzii ca niște bănuți argintii, mă strecor prin furnicarul de cărucioare de pe care mă privesc cu ochi holbați — de pe altă lume — monștrii marini. Nu mă bagă nimeni în seamă, dar toți se izbesc de mine și de aparatul meu de filmat, îmi surid printre răcnete și sînt gata să-mi pozeze alături de captura lor. Totul game de efort, ride de bucuria afacerii reușite sau înjură la pierdere, macaralele pendulează prin aer cașaloși vineții, sirenele vaselor descărcate mugesc tăurește iar cele care așteaptă să tragă la chei țipă scurt, într-o neistovită alertă.

Și după hrana sufletească de la Noh și Kabuki, după cea trupească de la Haruni, mă prind zorii aici unde Megalopolisul se trezește pentru o nouă zi de muncă, în larma celor care îi strigă prețul piîinii.

COMBINATUL

o unitate veche îmbrătisează noul



▲ Cîteva aspecte din munca și realizările Combinatului textil — Buhuși. ▼

TEXTIL-BUHUȘI

Nu cred că mai există astăzi un cumpărător insensibil la «marca fabricii», care să intre într-un magazin și să nu fie interesat de locul de naștere al fibrei, pantofului sau al costumului pe care-l va proba. Pentru Combinatul textil-buhuși această «manie» modernă nu poate fi decât aducătoare de venituri. Și numai fiindcă faima țesăturilor de la Buhuși depășește un secol, ci și pentru acestui prestigiu i s-au adăugat succese permanente, cunoscute cumpărătorilor. Pentru a se ajunge aici a fost nevoie de un respect continuu pentru calitatea produselor, de o organizare atentă și de dotarea vechii țesătorii, înființată de Mihail Kogălniceanu, cu războaie moderne de țesut, mașini de canetat automate, dispozitive de mare viteză etc. Dar mai ales a fost nevoie de oameni, de priceperile țesătorilor moldoveni care-și transmit, din generație în generație, meșteșugul.

Astăzi unitățile din jur s-au strâns într-un singur nume — Combinatul textil-buhuși, și sub o singură deviză — calitatea, fără să se negligeze nici una din cerințele unei întreprinderi specializate. La Bacău, de exemplu, se mai confecționează încă, în urma acestei uniri, pijamale, costume și uniforme școlare, iar la Piatra Neamț, ciorapi supraelastici sau din bumbac, tricotaje de bumbac, perdele etc. Concentrarea acestor fabrici în cadrul unui combinat a creat posibilitatea unei activități fructuoase, oferind în același timp câmp larg inițiativei și specializării. Într-o discuție cu reprezentanții de aici poate vorbi un singur amănunt: acordarea diplomei de steagului de întreprindere fruntașă pe ramura lână și mătase. Dar această evădare n-a fost nici întâmplătoare și nici de scurtă durată: s-a repetat mereu începând cu anul 1967.

Pentru a ține piept cerințelor moderne, în combinat există o continuă preocupare de a se crea tipuri și modele noi, cât mai atractive, pe linia gustului mereu înalt și pretentios. Un exemplu poate fi edificator: în vederea contractărilor pe teritoriul al IV-lea al anului 1970 și pentru 1971 s-au omologat 19 articole noi: costume, pardesiuri, paltoane, sacouri, pantaloni și pături, în 196 desene și cu-

lori. La acestea se adaugă alte 350 desene noi pentru articolele deja existente. Pentru contractarea fondului de marfă de tricotaje pentru piața internă s-au realizat și omologat colecții care cuprind 66 modele noi de îmbrăcăminte pentru bărbați și femei și 45 modele de îmbrăcăminte de vară din bumbac, pentru bărbați, femei și copii. Aceste colecții vor fi completate cu noi articole destinate exportului. De asemenea, s-a completat colecția de modele pentru articolele de confecții ale unității din Bacău, colecție ce a fost depusă la centrul de prezentare din București, în vederea vizionării și selecționării articolelor ce urmează a fi contractate cu unitățile comerciale.

— Capacitățile de producție ale Combinatului textil-Buhuși — ne-a declarat directorul, ing. Tiț Vasiliu — sint într-o continuă creștere. Până în anul 1975 valoarea producției-marfă va depăși cu 44,5% posibilitățile actuale. Numai anul viitor livrările la export cresc față de volumul actual de 1,3 ori. Dar preocupările nu se reduc doar la aceste creșteri cantitative. Am putea spune că sarcinile curente ale combinatului textil sînt îmbunătățirea calității, crearea de produse care să poată concura cu realizările similare ale altor întreprinderi. Producția Combinatului textil-Buhuși va continua să se diversifice și în anii următori, punîndu-se un accent deosebit pe activitatea de creație, proiectîndu-se produse noi, variate, în scopul îmbunătățirii calităților și aspectului lor comercial.

Va exista un interes și pe mai departe pentru studierea gustului cumpărătorilor, eliminîndu-se pe cît posibil modelele, culorile și combinațiile ce nu corespund unor pretenții și exigențe moderne.

Sîntem informați că în cadrul combinatului există preocupări pentru reducerea substanțială a cheltuielilor la mia de lei. Atît cît va fi posibil se va reduce volumul materiilor importate, crescînd concomitent volumul produselor exportate. Iată o dovadă în plus că prestigiul Combinatului textil de la Buhuși trece cu succes granițele țării.



ACUM 25 DE ANI- HIROSHIMA

Pentru ei,
și pentru ceilalți ca ei
din toate țările lumii,
«Hiroshima nu trebuie
să se mai repete — niciodată!»

(Urmare din pag. 15)

«Băiețelul» explodă, la 200 de metri de țintă, deși bomba fusese lansată de la o distanță de 5 km dintr-un avion zburând, cu viteză, la înălțimea de 10 000 m. Lansată cu asemenea precizie ea fu și mai eficientă decât o concepseră inventatorii ei, iar întâmplarea a făcut ca mai mulți factori să se combine pentru a provoca o distrugere mai masivă decât tusele prevăzute — afirmă Fletcher Knebel și Charles W. Bailey II, doi publiciști americani care au întreprins o foarte amplă anchetă istorică asupra momentului Hiroshima.

Primul din acești factori a fost ora la care s-a produs explozia. De la un capăt la altul al orașului, mii de sobițe erau aprinse pentru a încălzi bucătăriile și pentru a prepara micul dejun. Răsturnată de suflul formidabil al exploziei, fiecare sobiță a devenit o făclie care a dat foc casei în care se afla,

casele fiind, în general, construite din lemn.

În plus, cunoscutul savant dr. Robert Oppenheimer, conducătorul științific al construcției bombei atomice, se înșelase în evaluarea numărului victimelor: el presupunea că populația va fugi în adăposturi. În realitate, în momentul exploziei nimeni nu se adăpostise pentru că, pe de o parte, oamenii erau în drum spre locul de muncă, iar pe de altă parte, se dăduse încetarea alarmei după plecarea avionului meteorologic, iar alarma la apariția lui «Enola Gay» nu fusese dată, pentru că în ultima vreme deasupra Hiroshimei mai trecuseră adesea mici grupuri de avioane care nu aruncau niciodată bombe. Și astfel, în locul celor 20 000 de victime prezise de Oppenheimer, multe zeci de mii de oameni fură uciși pe loc sau atât de grav răniți încât muriră curînd după aceea.

Explozia inițială provocă un șir de calamități.

Mai întâi valul de căldură; el nu dură decât o clipă dar fu atât de intens încît topi țiglele, lichefie cristalele de cuarț, carboniză stîlp telefonici pe 4 km și arse în asemenea măsură trupurile omeștești încît nu mai rămăseseră din ele decît niște pete, cenușa lor impregnînd asfaltul sau zidurile. Bineînțeles cea mai puternică căldură se manifestă în «punctul zero», dar chiar la o depărtare de mai mulți kilometri ea provocă arsuri grave. Oamenii aflați la această distanță de locul exploziei se treziră cu pielea smulsă.

Se sfîrșiseră în acest fel chinurile locuitorilor Hiroshimei? Nu. Ele abia începeau. Și cum au reacționat cercurile politice militare din Japonia față de explozia primelor bombe atomice?

(Urmare în numărul viitor)



HIROSHIMA AZI

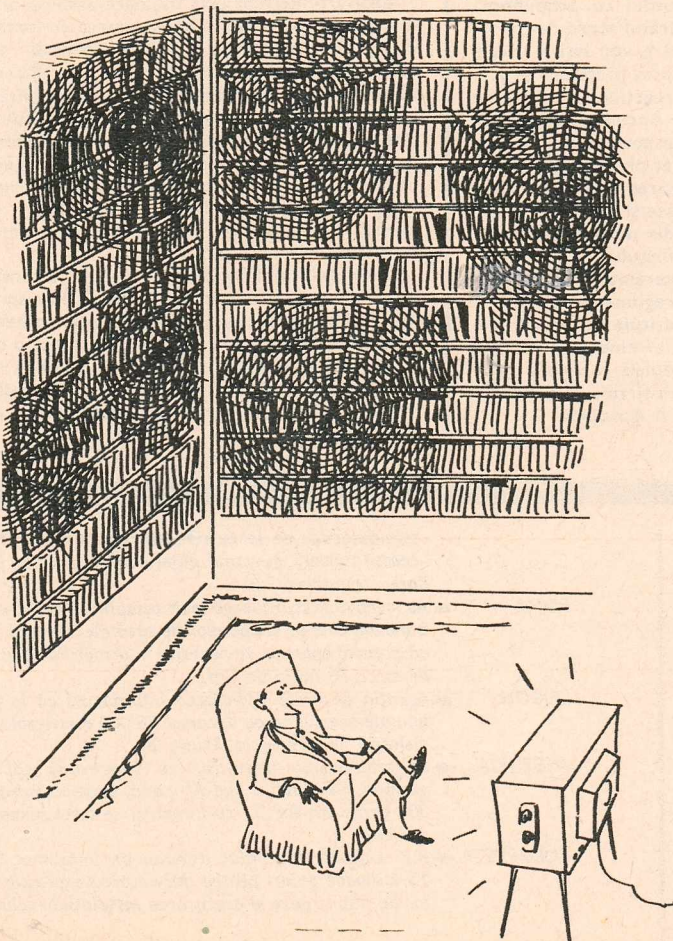
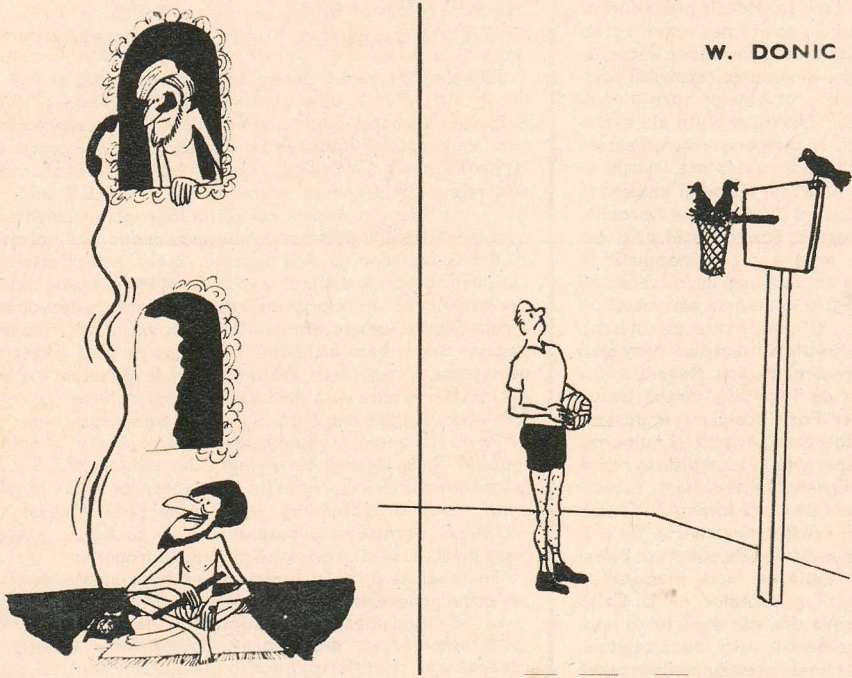
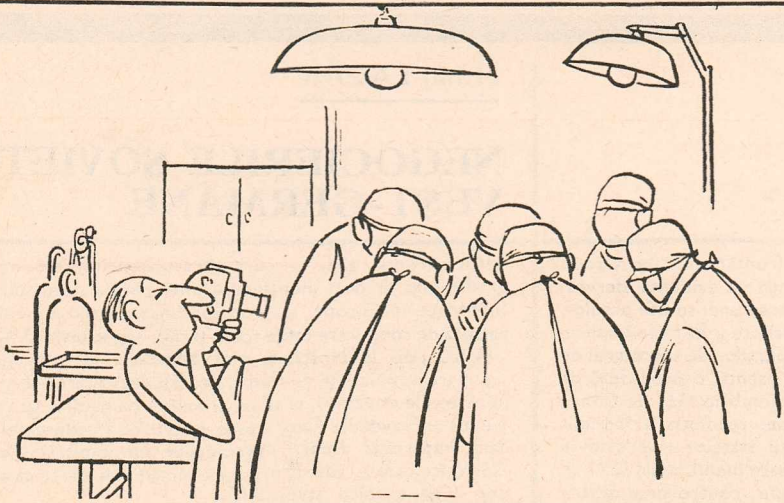
Din clipa cînd uriașa flacără ridicată deasupra Hiroshimei a deschis ceea ce numim o epocă nouă în istoria omenirii — era atomică — au trecut 25 de ani.

Locul al cărui nume a rămas un simbol al spaimei, distrugerii absurde, a redevenit astăzi un oraș modern plin de viață, în care trăiesc și muncesc peste jumătate de milion de oameni. Testamentul Hiroshimei distrus va fi însă veșnic păstrat de istorie. Iar în Parcul păcii din orașul-martir, dangătul simbolic al clopotului aminti mereu, zi de zi, la ora 8 și 15 minute: «Hiroshima nu trebuie să se mai repete — niciodată!»

(C.T.K)

Hiroshima 1970 —
un oraș renăscut.





ÎN AER...

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2												
3												
4												
5												
6	F	L										
7												
8												
9												
10												
11												
12		E	R	O	I							
13												

ORIZONTAL: 1) Aer (fig.) — Aparat folosit în teatrul antic cu ajutorul căruia «zeii» coborau pe pământ (de aici expresia «deus ex machina») sau se ridicau în văzduh. 2) Văzduhul poezilor — Fierbințeli (fig.). 3) Aparat care «funcționează» pe bază de aer — A... respira! 4) Pentru prins păsărele — Localitate în S.U.A. — Aer... vizibil. 5) Soția lui Iupiter pe care acesta, minându-se, a ferecat-o în lanțuri, spinzurind-o între cer și pământ, legându-i de picioare două nicovale grele — Bir! — Afluent al Dunării. 6) Florian Milea — Luat în balon! — Aceștia... de la țară. 7) Filozof antic grec, care credea că Pământul ar pluti pe apă ca un talger plat, iar dincolo de cer, închis într-o boltă, s-ar afla tot apă — Ferestruică pentru aerisit podul. 8) Îți arde buzele! — Văzduh — Dînsa. 9) Cerc de fier în jurul roții — Aerian (fig.) — Numele dat de eschimoși găurii de respirație făcute în gheață de foc în timpul iernii, și unde aceștia stau la pîndă vinându-le cu harponul. 10) Boală ce se manifestă prin greutate de respirație — Servește la aruncat în aer. 11) Salutare în vînt — Care nu poate trăi fără aer (fem.) — A rămîne pe loc (reg.). 12) Viteji — Ca aerul dintr-o grădină cu flori. 13) Se colorează stropindu-se cu culori lichide cu ajutorul aerografului — A pica din aer!

VERTICAL: 1) Metodă de exploatare a sondelor prin erupție artificială, la care antrenarea țigeliului la suprafață se face cu ajutorul aerului comprimat — Aerodinam... pe stadion! 2) Lumină în nemărginitul vid — Face ape la cea mai ușoară adiere. 3) Aerul îi ucide — Șut... în aer — S. 4) Localitate în Olanda — Înlocuitor al aerului în diverse sisteme de răcire — Loc pentru cură de aerosoli. 5) Dramaturg francez de origine română, autorul piesei «Prietenul văzduhului» — Arborele din care a fost făcută corabia argonauților. 6) Vaș cu pereții dubli, dintre care s-a scos aerul, folosit pentru păstrarea unui lichid la temperatură constantă — Corpuri în spațiu. 7) Fruct pe care nu-l poți... înghiți! — Simbolul terbiului — Oraș în Mexic. 8) Aerodinam în accepțiune tehnică — Face salturi în aer în exercițiul funcționării. 9) Localitate în Japonia — A zбіera — Ca aerul alpin. 10) Cicăleală — Palat oriental — Însă. 11) Posezi — Ciomag — A lua pe cineva în balon (fig.). 12) Fire ale unui anumit soi de păianjen, care se văd plutind în aer în zilele frumoase de toamnă — Aer... chimic! 13) A fi în aer! — Suflată cu aur.

Marian PĂTRAȘCU

Cuvinte rare: OMRO, INN, BAGEAG, RAF, AGLU, ERP, ORO, ATO.

Dezlegarea jocului PE LÎNGĂ FOC, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) COSTITE — VAC. 2) H — ERUPȚII — R. 3) ISCAT — CATRE. 4) BC — G — G — NEOM. 5) RATEURI — ADA. 6) IMORTALIZAT. 7) TARI — TIR — TO. 8) E — T — FAR — NAR. 9) MATUR — RE — I. 10) AE — OM — IERNI. 11) VULCANOLOG.



Florica SELMARU

PIAȚA COMUNĂ, ARITMETICA ȘI TIMPUL

6 + 4 = 10. Asta știe toată lumea.

Dar «cei șase» din Piața comună nu vor deveni prea repede «cei zece», deși există patru candidaturi. Chiar recenta primă rundă a negocierilor a arătat, stabilind «o viteză de croazieră» foarte explicită (timp de doi ani se vor ține reuniuni semestriale la nivel ministerial, și trimestriale la nivelul directorilor afacerilor politice din ministerele de externe ale participanților; după doi ani, se va vedea), că aritmetica participărilor comunicare este una proiectată în timp. Cît va fi acest timp și ce fizionomie va avea comunitatea la capătul lui, depășește posibilitățile de previziune ale momentului de față...

În zilele negocierilor de la Bruxelles apărea în Editura Universității de la Oxford un volum intitulat «Marea Britanie. Piața comună și Alianța atlantică». Autor, premiul Edward Heath. Nu e o lucrare scrisă anume în vederea inaugurării convorbirilor, ci o succesiune de conferințe rostite în 1967, într-o vreme în care actualul prim-ministru era șeful opoziției. Dacă nu le-a publicat imediat, explică el în prefață, este pentru că a considerat editarea lor «inopurtună» în «perioada de stagnare» în care se afla atunci, după al doilea veto francez, problema intrării Marii Britanii în C.E.E.: fără îndoială, liderul conservator pleda în fața compatrioților teza adevăzării, dar prefera să nu pară că bate prea stăruitor la o poartă mereu zăvorâtă. Acum, partizanii de pe continent ai accelerării unificării vest-europene consideră de excelent augur apariția micului volum: mai întâi pentru că socotesc semnificativă însăși tipărirea conferințelor din 1967; apoi, pentru că autorul nu a socotit necesar să aducă modificări textului, care, spun unii exegeți, constituie «o adevărată profesie de credință» în vocația unitară a occidentului european.

Profesie de credință — desigur, se poate spune și așa. Dar una foarte nuanțată, foarte prudentă. Negocierile dintre Marea Britanie și Piața comună, scrie actualul premier, «trebuie să fie concepute ca o operație amplă, cerînd spirit de prevedere și răbdare» (ceea ce se traduce: avem tot timpul!). În acest spirit este necesar, continuă el, ca de la început să fie abordate «subiecte care nu intră în cadrul Tratatului de la Roma» (a accepta obligațiile și drepturile decurgînd din Tratatul de la Roma este condiția primă căreia trebuie să i se supună orice nou membru; problemele nereglementate de tratat rămîn astfel principalul instrument de care acesta — în cazul de față, Marea Britanie — se poate sluji pentru a obține o cît mai mare influență în cadrul comunității). Cît despre zelul pentru foruri supra-naționale al unora dintre teoreticienii unității vest-europene și al Comisiei permanente de la Bruxelles, în mod aparent paradoxal, Londra și Parisul se găsesc în această materie pe poziții asemănătoare, de apărare a deplinei suveranități.

Semnificativ este de altfel că, pe măsură ce și-au lărgit aria de acțiune (și pentru ca să și-o poată lărgi), mecanismele economice vest-europene, pornite cu intenția declarată de a se ajunge la o integrare foarte cuprinzătoare, au trebuit să părăsească treptat domeniul schemelor comunicare prefabricate și să se adapteze realităților vii. «S-a spus — amintește Jean Lecerf în «Le Figaro» — despre tratatul care a dat naștere comunității oțel-cărbune că este supra-național. Despre Tratatul de la Roma că nu e, dar că e comunitar. Acum, sînt doar niște miniștri și niște funcționari naționali care lucrează împreună...»

Radu VASILIU

UN LICĂR DE SPERANȚĂ?

După mai bine de trei ani de confruntări militare, Orientul Apropiat a intrat într-o perioadă de evidentă efervescență politico-diplomatică, în căutarea unei soluții pașnice.

Aparent, amorsa acestei efervescențe a fost așa-numitul «plan Rogers», document propus părilor de secretarul de stat al S.U.A. și care cuprinde, în esență, o procedură de aplicare a rezoluției adoptate în noiembrie 1967 de Consiliul de Securitate. Precum se știe, rezoluția a întrunit acordul de principiu al majorității statelor implicate în conflict și al unui mare număr de state membre ale O.N.U. Dar, alături de acordul de principiu, controversa dintre puterile beligerante rămînea acută, din cauza interpretărilor diferite, chiar contradictorii, care se dădeau procedurilor de aplicare a ei sau, cum se spunea pe vremea aceea, «priorităților». O misiune incredințată de Consiliul de Securitate diplomatului Gunnar Jarring, în vederea rezolvării acestor divergențe și a îndreptării problemelor spre o soluție, avea să ajungă, după întortocheate evoluții ale evenimentelor, la impas. În condiții în care orice reglementare politică părea blocată, încercările de a debloca ieșirile au continuat pe fundalul din ce în ce mai vizibil al necesității de a stopa cursul negativ al situației din Orientul Apropiat, curs ce mărea în proporții îngrijorătoare riscul unei noi conflagrații cu reacții grave pentru pacea mondială. În acest context se poate afirma că propunerile secretarului de stat nord-american nu constituie amorsa efervescenței politico-diplomatice amintite, ci o încercare de «deschidere» (cum se spune) la realitățile Orientului Apropiat.

Procedura propusă de secretarul de stat Rogers a fost acceptată fără nici o obiecție de Republica Arabă Unită, prin glasul președintelui Nasser. Poziția celui mai important stat arab implicat în conflict a fost caracterizată de numeroși observatori drept un licăr de speranță în posibilitatea rezolvării politice a problemelor Orientului Apropiat. Proiectul Rogers, acceptat de asemenea de către Iordania, Kuwait și Sudan, a trezit însă reacții oficiale negative în Siria și Irak, precum și din partea organizațiilor de eliberare palestinienilor. Contacte la diferite eşaloane între mesageri ai acestei poziții și reprezentanții guvernelor de la Cairo și Amman se desfășoară de câteva zile, dar după toate indiciile ele nu vor putea modifica decizia celor două capitale. Pe de altă parte, deși a declanșat unele «revizuirii sfîșietoare» în cadrul coaliției guvernamentale, decizia cabinetului israelian n-a putut fi alta decît acordul cu propunerea Washingtonului. Există, desigur, îndărătul acordului părților, multe rezerve și interpretări care vor ieși la iveală numai în clipa cînd se va aborda aplicarea practică a procedurii. Complexitatea problemelor și reacțiilor suscitade de ultimele evenimente din Orientul Apropiat determină observatorii să fie deosebit de circumspecți. Este însă evident că opinia publică internațională ar primi cu satisfacție scoaterea situației din impas și îndreptarea lucrurilor spre o soluție politică. Tot atît de evident este și faptul că principiile fundamentale pe care rezoluția din noiembrie 1967 le preconizează pentru rezolvarea conflictului — în primul rînd respectarea independenței, suveranității și integrității teritoriale a tuturor statelor din regiune și respingerea forței ca sorginte a dreptului — constituie cadrul cel mai adecvat unei soluții politice care să elimine cauzele profunde ale conflictului. Nu încapă îndoială că există reale posibilități de a se realiza acum și fără întîrziere dezideratul legitim al instaurării păcii în Orientul Apropiat.

Mihai LAZĂR

NEGOCIERILE SOVIETO VEST-GERMANE

Cu excepția unor cercuri ultraconservatoare și retrograde, care ar dori menținerea unei permanente stări de încordare în Europa, stare paralizantă pentru o evoluție pașnică de cooperare între toate țările, negocierile U.R.S.S. — R.F.G., de la Moscova, sînt apreciate ca prezentînd «o mare importanță nu numai pentru dezvoltarea relațiilor dintre cele două țări, ci și pentru evoluția pașnică pe continent» («Pravda»). Acesta este punctul de vedere cel mai larg împărtășit asupra negocierilor din capitala Uniunii Sovietice, care au fost prezentate, de ambele părți, ca avînd loc «sub auspiciu favorabile».

În optica generală, aceste negocieri, ca și tratativele dintre R.P. Polonă și R.F.G. sau dintre R.D.G. și R.F.G., sînt înscrise ca puncte esențiale printre acțiunile menite să ducă la normalizarea relațiilor dintre țările continentului nostru.

Schimbul de păreri dintre Uniunea Sovietică și R.F.G. și Germaniei, schimb care a început la 8 decembrie 1969 constituie urmarea unor îndelungate și perseverente eforturi diplomatice, dublate de o crescîndă colaborare pe tărîm economic. Cotidianul «Pravda», din care am citat mai sus, releva, la începerea negocierilor, că U.R.S.S., întărîndu-și relațiile de afaceri cu țările Europei occidentale dorește să pună la punct și colaborarea economică normală cu R.F.G. menționînd, mai departe, că «în ceea ce privește Uniunea Sovietică, drumul spre acest obiectiv este deschis. Permanența contactelor și interesele comune de dezvoltare a relațiilor în variate domenii au creat nu numai climatul necesar dar și baza ultimelor negocieri pe care ministrul de externe vest-german, Walter Scheel, le consideră în mod optimist. «Se pare — a declarat nu demult Scheel ziariștilor — că s-a ajuns la o bază în vederea unor tratative».

Pe de altă parte, trebuie relevat marelui interes al opiniei publice sovietice față de dialogul din capitala U.R.S.S. — care se remarcă în aprecierile observatorilor și comentariilor — ca și sublinierea posurului de radio Moscova că «U.R.S.S. dorește să-și bazeze relațiile cu R.F.G. pe aceleași principii ca și cu celelalte țări vest-europene».

Toate aceste opinii și aprecieri sînt determinate, desigur, de ecoul general favorabil al tratativelor ca și al principiilor care sînt fundamentate documental negociat, principii prin care pacea, destinderea, normalizarea situației, dezvoltarea relațiilor pașnice în Europa sînt considerate un obiectiv esențial, recunoscîndu-se necesitatea stringenței a rezolvării litigiilor prin mijloace pașnice, prin renunțarea la folosirea forței sau la amenințarea cu forța. Respectarea integrității teritoriale a tuturor statelor din Europa, cadrul frontierelor actuale, deplina egalitate în drepturi, recunoașterea independenței și suveranității depline fiecărui stat ca și a principiului neamestecului în treburile interne, a legii avantajului reciproc, dezvoltarea relațiilor de colaborare și cooperare în interesul general și recunoașterea necesității convocării unei conferințe în legătură cu problemele consolidării securității și cooperării în Europa — iată elemente care întrunesc o deplină aprobare a statelor continentului nostru.

Negocierile dintre U.R.S.S. și R.F.G. constituie pentru opinia publică internațională un pas înainte spre instaurarea aceluși climat de pace și securitate de care omenirea are atît nevoie în zilele noastre. Ele demonstrează o dată mai mult cît de importantă și cît de practic posibilă este folosirea metodei tratativelor în rezolvarea problemelor care interesează deopotrivă partenerii respectivi ca și popoarele continentului.

telex

- MOSCOVA ● La dispoziția copiilor din U.R.S.S. se află 3 695 palate ale pionierilor, 6 368 stadioane și școli sportive, 139 teatre cu profil special, 3 800 școli de muzică, arte plastice și coregrafie, 6 000 biblioteci.
- BRUXELLES ● Numărul șomerilor înregistrați oficial în Belgia este de 65 000. Ziarul «Soir» relevă creșterea continuă a șomajului la muncitorii și funcționarii de peste 50 de ani considerați «incapabili să facă față ritmului de muncă».
- LAGOS ● Extracția petrolului depășește cele mai optimiste estimări. Anul trecut, în ciuda războiului, producția a fost de 26,9 milioane tone; anul acesta se apreciază că se vor obține 55 milioane tone.
- SYDNEY ● Un uriaș val de greve a cuprins continentul australian. Peste 1 milion de salariați din diverse sectoare participă la această mișcare pentru îmbunătățirea retribuției și a condițiilor de muncă. Semnele dezorganizării se fac simțite în numeroase orașe.
- ALGER ● S-a anunțat crearea a 47 cooperative zootehnice în regiunile

- semideșertice de la extremitatea nordică a Saharei. Prin această măsură, guvernul algerian face un nou pas spre lichidarea nomadismului.
- ROMA ● Au început pe scară largă multe așteptate lucrări de restaurare a monumentelor și operelor de artă ale Veneției. Se apreciază că această operație va necesita în următorii zece ani cheltuieli de circa 58 miliarde lire.
- SAIGON ● Agenția de Presă Eliberarea informează că în primele cinci luni ale acestui an au dezerat 28 000 dintre soldații saigonezi dislocați în provincia Trung Bo.
- PRETORIA ● Se semnalează intensificarea penetrației capitalului vest-german în Republica Sud-Africană, unde acționează în prezent 300 firme din R.F.G., cu investiții ce totalizează 1,4 miliard mărci.
- BUDAPESTA ● R.P. Ungară a acordat Irakului un împrumut în valoare de 15 milioane dolari pentru dezvoltarea exploatarei zăcămintelor de țevi și gaze și procurarea instalațiilor tehnice necesare

ic. BABOIAN

JUSTUL AMAR AL „DEZANGAJĂRII“

Douăzeci de ani le-au trebuit generalilor și conducătorilor politici americani ca să înțeleagă că trupele lor trebuie să se retragă din Coreea de Sud. Armistițiul încheiat la Panmunjon, acum 17 ani, era poate cel mai nimerit prilej pentru o tragere cit de cit onorabilă după un război mai mult decât dezonorant pentru S.U.A. Dar momentul a fost ratat, și acum, după cum au fost ignorate alte împrejurări în care «recoltă» s-ar fi putut realiza cu un preț cel puțin acceptabil. A trebuit ca mașina militară americană să se împotolească, fără speranță, în mlaștina indochineză pentru ca perativul retragerii — chiar și perlate — a forțelor militare americane staționate în diferite țări asiatice să-și sească expresia într-o formulă specifică, sub însemnele centrului Nixon. Dincolo de orice speculație, reconsiderarea politicii americane în Asia și zona Pacificului are ca efectiv nedisimulat mutarea — fără reticențe — pe umerii țărilor asiatice ai Washingtonului a poverii principale, ratată eufemistic drept «responsabilitate pe plan militar». Într-o țară S.U.A., plătiți după tariful de mercenari ai Pentagonului, nu și-au imaginat nici un moment că scadența cecului alb, pe care l-au semnat în schimbul protecției americane, a surprinde atât de nepregătiți să suporte șocul pierderii terenului de sub picioare. Episoadele dramatice și pitorești odată ale tocmeșilor americano-saigoneze pe canavaua «vietnamizării» au demonstrat — dacă mai era nevoie — cât de precare sînt pozițiile pe care urmează să le ia în față ariergarda sud-vietnameză, în timpul și după retragerea trupelor americane. Între timp, întorsătura din Cambodia a precipitat procesul desprinderii S.U.A. din Angina sufocantă a angajamentelor militare exorbitante în Asia. În această lumină poate fi privită, de altfel, intenția Washingtonului, comunicată oficial, de a proceda la retragerea unui prim lot de 20 000 militari americani din cei 300 000 staționați în Coreea de Sud. Consternarea inițială pe care a produs-o la Seul știrea respectivă s-a transformat în mers și derucă atunci cînd guvernul sud-coreean și-au seama cât de sumbre pot fi perspectivele lor în cazul retragerii forțelor americane de la paralela 38. Prima reacție oficială sud-coreeană a fost respingerea vehementă a retragerii americane. Dar singura concesie pe care Washingtonul s-a arătat dispus să-o facă a fost angajarea unor tratative formale la Honolulu, la capătul cărora, în ciuda stăruințelor și a rugămintilor părții coreene (de a se amîna retragerea în 1975), reprezentantul S.U.A. (David Kard) a declarat că decizia este irevocabilă. Din acest moment, demersurile Seulului s-au orientat spre obținerea unei compensații substanțiale în dolari (circa 1 miliard în fața de rata anuală de 140 milioane), ceea ce corespunde numai literei și spiritului doctrinei Nixon.

Un element nou indizirabil și numai pînă la un punct vizibil pentru Washington îl constituie eventualitatea unei înaintări nipone în așa-zisul vid de putere ce s-ar crea în plecarea trupelor americane. Tatonările sud-coreene în vederea înlocuirii suportului american cu cel japonez — în acest sens semnificative dar, cel puțin pentru moment, fără sorți de reușită. Pentru că Tokyo are suficienți motive ca să evite — după experiența americană — unii care i-ar putea fi fatale și pentru că Washingtonul retrage trupele, dar nu renunță la pozițiile sale; sacrifică carnea de tun asiatică...

Justul «dezangajării» americane este la fel de amar la noi ca și la Saigon.

Radu BUDEANU

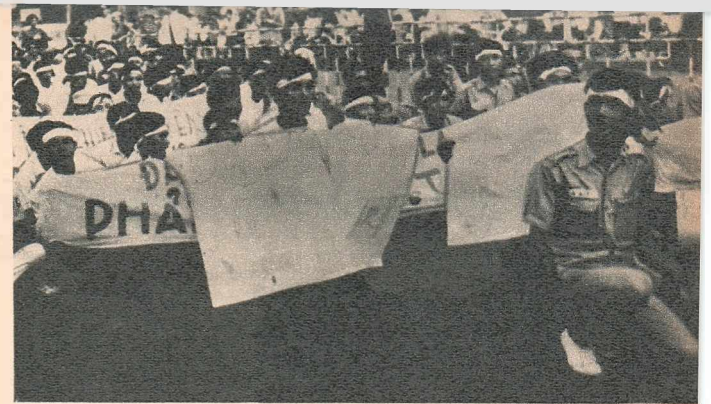
COMISIONES OBRERAS

Într-o perioadă relativ scurtă (1.III.1969 — 1.III.1970) în Spania au avut loc 422 de conflicte de muncă. De curind, ca un semn în plus că mișcarea grevistă spaniolă continuă și se adîncește, agențiile de presă au transmis știri asupra noilor incidente singeroase care au avut loc la Granada și apoi, printr-o reacție în lanț, s-au extins și în Madrid, Gijon, Bilbao, Sevilla. Nu numai muncitorii din sectorul construcțiilor sau minierii din Asturia au ieșit în stradă, dar și intelectualii, funcționarii și alți reprezentanți ai păturilor medii și-au exprimat profundul dezacord față de lipsa libertăților politice și sindicale. Este de remarcat, în această ordine de idei, că așa-zisele «corporatii sindicale», organizații oficiale ale sindicatelor, în care intră, deopotrivă, muncitorii și patronii, sînt departe de a reprezenta interesele fundamentale ale clasei muncitoare. În schimb, «singura forță de necontestat, singura organizație sindicală reală, capabilă de acțiune pe scară națională», sublinia «Neue Zürcher Zeitung», sînt Comisiones Obreras (comisiile muncitorești) care activează în ilegalitate, dar care au reușit să realizeze un larg front de luptă pentru apărarea obiectivelor economice ale muncitorilor. Influența politică a acestor comisii a căpătat o asemenea amploare încît însuși ministrul de interne spaniol a recunoscut într-un interviu acordat ziarului «A.B.C.» că ele «sînt o redutabilă mișcare de contestare și opoziție»...

Grevele muncitorilor, mișcarea de protest deosebit de activă în instituții și universități (în special la Madrid și Barcelona), chiar tendința revendicativă manifestată în rândurile clerului, reprezintă accentele acute ale tensiunii ce domină relațiile dintre administrație și populație. În privința clerului, altădată unul din pivoții-cheie ai politicii guvernamentale, un sondaj recent constată că peste 50 la sută din purtătorii de sutană sînt împotriva actualei stări de lucruri din Spania. Esența conflictului, remarcă observatorii politici, constă în lipsa de legătură dintre cursul politic oficial și dezideratele cetățenilor aparținînd păturilor celor mai largi ale populației.

Recrudescența mișcării contestatatoare și în primul rînd acțiunile muncitorești sub egida partidului comunist spaniol, care în mod constant a chemat opinia publică la cimentarea unității de acțiune în vederea atingerii unor obiective politice comune, se produc pe fundalul unor frămîntări politice interne și externe. Pe plan intern, deteriorarea climatului economic este accentuată de scandalurile financiare de tipul afacerii «Matesa», care a cauzat Băncii Naționale o «hemoragie» de 10 miliarde pesetas. Ecurile acestui caz au fost atât de grave încît ministrul de finanțe, Mariano Navarro Rubio, a trebuit să-și prezinte demisia. În timp ce guvernul încearcă să estompeze urmele produse de asemenea «seisme» financiare, opinia publică spaniolă continuă să-și exprime dezacordul nu numai față de dezordinea din aparatul birocratic, dar și față de aspectele privind relațiile cu S.U.A., în special problema statutului bazelor americane aflate în Spania.

Observatorii politici apreciază în acest dublu context, al dificultăților din domeniul economic și politic intern, cit și al relațiilor externe, că programul revendicativ al populației spaniole va continua să fie activ și în următoarea perioadă. Aceasta cu atât mai mult cu cît guvernul nu pare să prezinte tendința de a-și revizui poziția față de o serie de probleme devenite «cap de afiș» în cadrul amplelor mișcări contestatatoare din Spania...



Tot mai largi cercuri ale opiniei publice sud-vietnameze se pronunță pentru încetarea războiului din Vietnam, pentru retragerea trupelor americane, pentru ca popoarele Indochinei să fie lăsate să-și hotărască singure destinele. (În fotografie: studenți saigonezi în timpul unei recente demonstrații pe străzile capitalei sud-vietnameze.)

LECȚIA DOCHERILOR

În săptămînile premergătoare instalării sale la Downing Street 10, domnul Edward Heath, în ciuda sobrietății cu care a participat la campania electorală, tinea să declare, neechivoc, că în cazul venirii la putere a partidului său, el va reuși acolo unde Harold Wilson a eșuat. Liderul conservator se referea mai ales la frînarea creșterii salariilor și la evitarea unor explozii cu caracter social.

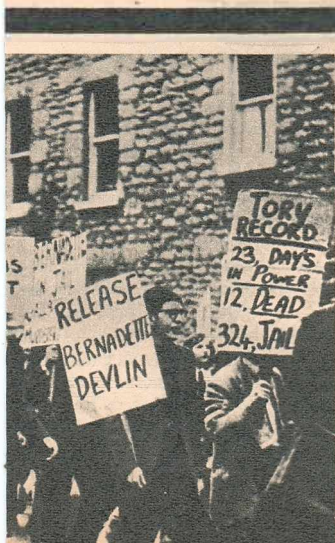
Răsturnarea spectaculoasă a tuturor pronosticurilor la 18 iunie a oferit domnului Heath un prilej imediat de confruntare cu propriile sale speranțe și promisiuni. Luna de miere dintre noul guvern britanic și opinia publică s-a dovedit însă, de la început, plină de surprize puțin plăcute și de un augur foarte precar; conservatorii s-au păticit în fața aceluiași obstacole care au barat drumul laburiștilor spre o a treia victorie. Domnul Heath a reușit să dezmințască pronosticurile calculatoarelor electronice în alegeri, dar n-a putut răsturna previziunile statisticilor cu privire la amploarea mișcărilor revendicative ale muncitorimii engleze pe 1970, datele previzibile indicînd 10 milioane de zile muncă pierdute — cu un milion mai mult decît în anii precedenți (adică în anii guvernării laburiste).

Intuind iminența izbucnirii unor asemenea frămîntări sociale, actualul șef al departamentului productivității și folosirii forțelor de muncă, Robert Carr, pregătise din timp (probabil încă din opoziție) proiectul unei legi anti-greviste pe care intenționa s-o treacă prin Camera Comunelor «înainte de a fi prea tîrziu». Și totuși a fost prea tîrziu; la mai puțin de o lună de la formarea noului cabinet conservator, o grevă de o virulență deosebită a zguduit pozițiile încă neconsolidate ale guvernului Heath, paralizînd activitatea în 40 de porturi ale țării, cu consecințele și implicațiile știute.

Înfruntarea dintre cei 47 000 de docheri greviști și organizațiile patronale a pus în dificultate cabinetul conservator nu numai prin efectele economice (pierderi evaluate la aproape 600 milioane lire sterline) și prin prejudicierea balanței de plăți, a exporturilor și importurilor (în proporție de 80%), dar și prin precedentul molipsitor pe care îl constituie satisfacerea revendicărilor de mărirea salariilor într-o măsură care ar putea sfîrșii zăgazurile impuse de guvern. Opinia publică engleză, care a urmărit cu înfrigurare desfășurarea acțiunii docherilor a sesizat nu numai forța mișcării revendicative dar și ezitățile și slăbiciunile autorităților și ale conducătorilor patronale. Compromisul realizat în ultimă instanță după «formula Pearson», care prevede creșterea venitului săptămînal minim al docherilor, nu poate fi de loc încurajator pentru patronat și pentru guvern, de vreme ce încă de pe acum se conturează la orizont norii grei ai unor noi izbucniri revendicative de proporții poate mai mari decît greva care s-a încheiat în aceste zile. Pentru moment, domnul Robert Carr, care în mod neașteptat (dar lesne de înțeles de ce) s-a pronunțat pentru «moderație» în timpul tratativilor, a pus deoparte, probabil, dosarul legii antigreviste, dar nu este exclus ca să-l readucă pe tapet atunci cînd va considera că poate beneficia de o conjunctură mai favorabilă.

Acum, la capătul uneia dintre cele mai spectaculoase greve desfășurate în ultimii ani în Anglia, bilanțul de prestigiu și cel economico-politic imediat apar pentru guvernul londonez profund deficitare. Cu atât mai mult cu cît «luna de miere» s-a terminat iar cursa cu obstacole a cabinetului conservator abia a început.

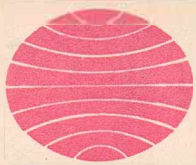
B. DUMITRESCU



După o oarecare perioadă de calmie s-au semnalat noi momente de încordare în Irlanda de Nord, în urma incidentelor ce au avut loc la Belfast; în același timp continuă la Armagh (în fotografie), unde este deținută Bernadette Devlin, ca și în alte orașe nord-irlanđeze, manifestațiile în cadrul cărora se cere eliberarea tinerei deputate, recent întemnițată.



Datorită unor spectatori prea «infernizați» la un spectacol de «rock» ce a avut loc la Grant Park din Chicago, poliția a intervenit pentru restabilirea ordinii.



Silviu BRUCAN

Din nou: dezarmare generală și totală

Dezarmarea a fost și rămâne o cerință imperioasă a vieții internaționale și o revendicare majoră a tuturor popoarelor lumii. Discuția în jurul ei dobândește în prezent o semnificație specială, deoarece ultima sesiune a Adunării Generale a O.N.U. a proclamat perioada anilor 1970 ca Deceniu al Dezarmării, iar viitoarea sesiune din toamnă — sesiune aniversară, de împlinire a 25 de ani de la crearea O.N.U. — va dezbate programul acestui deceniu.

Prima condiție ca acest Deceniu să-și merite numele este să fie diferit de cele anterioare, decenii ale cursei înarmărilor în care producția și acumularea de arme nucleare și nenucleare au atins proporții absolut scelerate. Într-adevăr, nu există vreun alt domeniu al vieții contemporane în care absurdul să se manifeste mai ostentativ ca în această cursă în care statele, în special marile puteri, au ajuns să cheltuiască colosală sumă de 200 de miliarde dolari anual pentru niște arme distrugătoare pe care nu doresc să le folosească vreodată pentru bunul și simplul motiv că ar pieri simultan — sau poate după 10 minute — cu adversarul. În 1962, un savant atomist făcea socoteala că se acumulasera în depozite asemenea cantități de arme nucleare încât exista cite o bombă tip Hiroshima pe cap de locuitor al planetei noastre. Pe vremea aceea, se cheltuiau doar 100 miliarde dolari pentru înarmări. Acum se risipește o sumă dublă și există, probabil, cite două bombe tip Hiroshima pe cap de locuitor-Terra, ceea ce a și dus la crearea a noi noțiuni tot atât de scelerate ca și cursa: supraucidere, superanihilare, mega-morți (adică cu milioanele) etc. Orice om cu mintea întreagă se întreabă, pe bună dreptate, care este rațiunea continuării acestei curse, din moment ce omul nu poate fi ucis decît o singură dată?

În realitate, fenomenul nu se desfășoară potrivit rațiunii, ci potrivit unor legi străvechi adoptate de puterile vremii și dictate de rivalitatea dintre ele pentru sfere de influență, echilibru de forțe și produse secundare ca piețe de desfacere, resurse de materii prime etc., instrumentul politicii externe fiind folosirea forței

sau amenințarea cu folosirea forței. Nu trebuie să fii specialist în relații internaționale ca să realizezi că, în pofida principiilor proclamate în Carta O.N.U., aceste legi străvechi continuă să opereze în viața internațională contemporană, chiar dacă sînt mai îngrădite ca altădată și mai hulite de conștiința națiunilor moderne, pentru a nu mai vorbi de faptul că sînt condamnate de normele și principiile dreptului internațional. Dar, cum spunea un gînditor, puterea nu cunoaște sentimentul rușinii.

Primul lucru cu care trebuie să-și inaugureze activitatea Deceniul Dezarmării, este să restabilească conținutul noțiunii. Puterile occidentale, din motive ușor de bănuț, preferă formula «controlul armamentelor», înțelegînd prin aceasta stabilirea unor reguli pentru desfășurarea cursei înarmărilor. Se poate spune că ceea ce s-a realizat în perioada postbelică în materie de acorduri și tratate corespunde destul de fidel acestei formule. Nici unul din aceste acorduri și tratate n-au avut ca urmare măsuri de dezarmare reală. Nici măcar o pușcă n-a fost eliminată din stocurile militare.

Din inițiativa Uniunii Sovietice a fost adoptat de către O.N.U., la începutul anilor '60, principiul dezarmării generale și totale; numai o asemenea concepție radicală poate duce la eliminarea primejdiei de război, prin lipsirea statelor de înseși instrumentele războiului. Dezarmarea nucleară are prioritate, deoarece armele nucleare primejdiesc însăși civilizația umană și constituie principalul instrument al politicii de forță. Nu este însă mai puțin adevărat că, din cauza primejdiei nucleare pentru însuși agresorul, actele de forță din ultimii ani au fost comise cu arme convenționale sau clasice. De aceea, inițiativa României de a înscrie la viitoarea sesiune a O.N.U. problema consecințelor economice și sociale ale cursei înarmărilor vine să restabilească în drepturi obiectivul fundamental al negocierilor de dezarmare așa cum a fost adoptat și definit de Adunarea Generală a O.N.U. încă din 1964 și să atragă din nou atenția asupra efectelor profund dăunătoare ale cursei înarmărilor asupra păcii și securității în lume.

BERLIN

KÖPENICK CUCEREȘTE PRIMĂRIA DIN KÖPENICK

Correspondență specială de la Günther KARAU

La Berlin este sărbătorit în fiecare an un personaj care, în 1908, a blamat fără cruțare militarismul imperialist german. Acest personaj a intrat în istorie sub numele de căpitanul von Köpenick. În realitate era însă vorba despre pantofarul Wilhelm Voigt care s-a travestit, îmbrăcînd uniforma unui căpitan prusac, a luat sub comanda sa un grup de soldați ai gărzii imperiale, a ocupat primăria orașului Köpenick, l-a arestat pe primar și a confiscat casa de bani a orașului. Această lovitură a putut fi dusă la bun sfîrșit în

principal datorită faptului că autoritățile civile se temeau de uniforma militară.

Lumea a rîs atunci copios de cei care s-au lăsat duși de nas de «căpitanul» care nu era decît un pantofar.

Cunoscutul dramaturg Carl Zuckmayer a realizat, pe baza acestui episod istoric, o piesă, după care s-a făcut ulterior și un film. Celebru actor de cinema Heinz Rühmann, interpretul rolului principal, s-a bucurat atunci de un succes răsunător.

Figura căpitanului von Köpenick a intrat în legendă, iar rememorarea îndrăznelii lui a devenit tradiție. În fiecare an, în timpul Săptămînilor festive de vară de la Köpenick un căpitan costumat își face intrarea triumfală în urbe, în fruntea gărzii purtînd uniforme tradiționale, iar primarul îi oferă în mod simbolic banii orașului. Tineri și bătrîni participă la acest spectacol care se transformă într-o adevărată serbare populară.

Căpitanul din fotografia noastră este, de bună seamă, mai pașnic decît va fi fost cel de odinioară...



cronica de trei secunde

ULTIMUL LEU

S-a bătut ca un leu — olandezul, în Turul Franței. N-a cedat. A suferit ca un ciine, dar n-a cedat, n-a abandonat; la Tours — 102 cicliști, adică tot plutonul, participă la sprintul final; el vine cu 5 minute mai tîrziu, singur, făcînd opinie separată; îți trebuie o mare putere de caracter să faci o opinie separată, acceptînd simultan că n-ai puterea decît să sosești ultimul. În Pirinei, ultimul în clasament era un belgian, de Boever, dar dracu' știe ce l-a abucut, a tras tare în munți și pînă la urmă a progresat cu vreo trei-patru locuri în ierarhie, rămînînd tot la coadă, dar nu ultimul. Nu merită. Mai bine luptă ca un leu să fii ultimul — să se știe o socoteală și toată lumea să te privească cu drag: e ultimul în clasamentul final, cum îl cheamă? Hoogerheide, are 24 de ani, are nevastă, are copii — bravo, e frumușel, și uite așa, dînd strașnic din picioare, îți faci un nume, te află lumea și stai alături de Merckx, campionul campionilor. Merită! Și tot acolo ajungi...

ULTIMA SCENĂ

— Totul e clar... — i-am spus iubitei mele, mîndoi întînși pe iarbă.

— Nu cred...

— Totul e foarte clar...

— ...

— Zarurile au fost aruncate, draga

— De ce vorbești așa?

— S-a trecut Rubiconul...

— Totuși, poți admite, cu umorul tău garda moare dar nu se predă.

— Mă predau, nu mai am umor, nu mînimic de făcut.

— Vom trăi și vom vedea.

— Vom trăi, dar cum vom trăi? Vom vedea dar ce mai e de văzut?

Urmă o lungă tăcere, pătura, pășăre frunzele, toate tăceau milc, dîndu-mi drept cutremurate de cele citite din ziarul ardelean în izvorul cristalin: după campionatul mondial de fotbal feminin, s-a mers mai departe și ajuns la transferări și angajări pe plan mondial; patru jucătoare franceze au fost cumpărate de cluburi italiene! Nu mai e nimic de făcut. Totul e limpede. Mă întunec. În tăcerea liniștilui mi-am sărutat iubita, cu furie, cu dăruire, dement — așa cum se obișnuiește înaintea sfîrșitului inexorabil.

Radu COSA



Gravele incidente care au avut loc în orașul andaluz Granada — cînd, în urma ciocnirilor dintre polițiști și muncitorii constructori care cereau reinnoirea contractelor de muncă, au fost uciși 3 demonstranți, răniți alți 10 și operate numeroase arestări — au dus la încordare în climatul social și în alte orașe spaniole (Madrid, Bilbao, Gijon, Sevilla), unde au fost declarate greve de solidaritate cu muncitorii din Granada. În fotografie: greviști din Granada demonstrînd în fața sediului sindicatului «legal» franchist.

FLACĂRA-ALBUM

ROSANNA SCHIAFFINO, o vedetă frumoasă, mereu în așteptarea «marului rol».

